

PASLANMAZ HASAN TIRAŞ

Bıçakları geldi. Meftunlarına müjde. Hasan deposu

isviçre'de webbolite A. G. in

VEBOLİD CİHAZLARI

Kuyunuzun, musluğunuzun kireçli ve acı suyunu 0 - 1 derecede tatlı suya çevirir.

Vebolid ile kireci tasfiye edilmiş su ;

BANYODA : Cildi ve saçları ipek gibi yumuşatır, ondulasyonu devam ettirir, saçların kepeklenmesine mâni olur.

YEMEK ve ÇAYDA : Et ve kuru sebzeleri çabuk pişirir ve lezzet temin eder, çaya kendi nefis renk ve kokusunu verir.

ÇAMAŞIR ve BULAŞIK da : Sodaya ihtiyaç kalmaz, elleri tahribattan kurtarır, sabundan % 60 tasarruf temin eder, çamaşırların yıpranmasına mâni olur.

KAZAN ve KALORİFER de : Kazanların kireç tutmasına ve boruların zamanla tıkanmasına mâni olur.

BOYAHANELER de : Daha az boya sarf ile daha parlak ve sabit netice verir.

VEBOLİD : Alelümum sanayide, ev idaresinde, hastane, laboratuvar, mekteb, otel ve lokantalarda, gazoz, kolonya ve müskirat imalâthanelerinde ve berber salonlarında mutlaka lâzımdır.

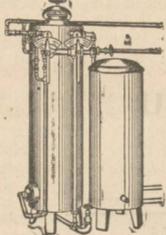

Tazyikli ve tazyiksiz su ile işler Saatte 250 litre tasfiye eden portatif cihazlar, 25 T. lirası

Cihazların tasfiye ettiği suyun evsafı aslıye ve tabiiyesinde bir değişiklik yapmadığı Gülhane As. ve Zürih Hıfzıssıhha enstitüsü tarafından tevsik edilmiştir.

Tazyikli ve tazyiksiz sıcak ve soğuk su ile işler ve saatte 250 litreden 15000 litreye kadar su tasfiye eden cihazlar.

Siparişler posta ücreti alınmaksızın gönderilir. Taleb üzerine bir memurumuz cihazla beraber tecrübe yapmak üzere adresinize gönderilir. Telefon: 44507

Bütün su şebekesini tasfiye eden sabit cihazlar, 125 liradan

VEBOLİD LİMİTED İstanbul, Galata, Voyvoda caddesi No. 40 - 42

Satış yerleri: Ankara, Vehbi Koç Ticaret Evi - İstanbul: Ziyaeddin Said Voyvoda, 40 - 42 Galata - İzmir: Şifa Eczanesi - Adana: Feyzi Dural - Samsun: Şık Terakki Ticarethanesi - Aydın: Emniyet Eczanesi - Kütahya: İhsan Şerif Eczanesi - Malatya: Mahmud Nedim ve Bira deri - İnegöl: Salâhaddin Çelebi - Sivas: Yusuf Unsalan - Trabzon: Faik Harunoğlu ve Oğulları - Biga: Züh tî Zeren.

Anadolu, Suriye, Irak ve İranın Başlıca Şehirlerinde Satış yerleri aranıyor.

ADEMİ İKTİDARA FORTESTİN

Erken ihtiyarlanları gençleştirir, yorgun vücutleri dinleştirir. Belgeveşikliğini geçirir, çelik gibi bir vücut kazandırır

KUMBARA

BİRE
1000
VEREN
TARLADIR

**TÜRKİYE
ZİRAAT
BANKASI**

YAŞINIZ Hiç Bir Şey ifade Etmez

Bir çok genç kızlar, ihtiyar göründükleri halde . . . bir çok anneler de genç gibi görünüyorlar...

Bu meselede yaş mevzuu bahis değildir. Asıl rol oynayan belki cildinizdeki «Biocel» (hayat hücreleri) nin miktarıdır.

Cildinizdeki «Biocel» i canlandırınız ve her ne yaşta olursanız genç bir ten temin ediniz.

Cildinizdeki «Biocel» nisbeti derecesinde yüzünüzde gençlik vardır. Cildin tazeliğini ve gençliğini muhafaza ve idame için tabiatın cilde yarattığı bu kıymetli cevherin kurumasına meydan vermemiz. Onu, genç hayvanlarda gizlenmiş cild hüceyrati merkezinden istihsal edilmiş saf ve taze Biocel ile besleyip canlandırınız. Bu sayıni hayret cevherin cildiniz için büyük bir tesiri vardır. Biocel'in tabii ihtiyatını ihya edecek ve hali takayyüde bulunduracaktır. O zaman, cildiniz, kendi kendine yaşın ilerleme alametleri olan buruşuk, çizgi, siyah benlerden kurtulacak ve hakiki ve devamlı bir gençlik manzarası alacaktır. Cild için yalnız bir tek «Biocel» li unsur vardır. O da (pembe renkli) Tokalon kremidir. Hemen bu akşam yatmadan evvel tatbik ediniz. Sabah ta beyaz rengindeki Tokalon kremi kullanınız. Cazib ve sayıni hayret neticeler elde edeceksiniz. 72 yaşlarındaki kadınlarda buruşukluklar kalmıyacak ve 50 yaşlarındaki kadınlara ancak 30 yaşlarında görüneceklerdir. Genç kızlar da hiçbir vakit görmedikleri cazib bir güzellikte bir tene malik olacaklardır.

Binlerce Tokalon müşterisinden müessesemiz mektub yazarların müshadedeleri kendiliğinden gelen en kıymetli delillerdir:

(Yağsız cildim daima çatlak ve kırıştırdı. Tokalon buna mâni oldu.)
K. S... M. E. Manisa

(Düz ve pürüzsüz bir yüze ancak Tokalon kremi malik oldum. Bütün arkadaşlarım yüzümdeki değişikliğe hayret ettiler.)
M.F. sokak No. M. Bursa

Mektubların asılları dosyalarımızda saklıdır.

OPERATÖR
Dr. Cemil Şerif Baydur

Cerrahi hastalıklar ve sinir cerrahisi mütehasısı
Çağaloğlu C. H. Partisi Merkezi karşısında Zorlu apartman No. 16
Pazardan maada hergün saat 2 den 6 ya kadar hasta kabul eder.
Telefon 23289

Sahib ve Basımuharriri: Yunus Nadi
Umumî nesriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: Hikmet Münif
Cumhuriyet matbaası

NERVİN

Sinir ağrıları, asabî öksürükler, asabî zayıflık, uykusuzluk, baş ve yarım baş ağrısı, baş dönmesi, baygınlık, çarpıntı, ve sinirden ileri gelen bütün rahatsızlıkları giderir.

Erzurum Valiliğinden:

1 — 3 mayıs 937 pazartesi günü saat on beşte Erzurum Vilayeti Daimî Encümen odasında elli yedi bin iki yüz otuz lira seksen dokuz kuruş keşif bedelli cild ve zühreviye hastanesi inşaatının kapalı zarf usulile ihalesi yapılmıştır.

2 — Bu işe aid keşif evrakile diğer teferrüatı Ankara, İstanbul, Erzurum Nafia Müdürlüklerinde görülebilir.

3 — Muvakkat teminat miktarı dört bin yüz on iki liradır.

4 — İstekliler Nafia Vekâletinden aldıkları ehliyet vesikasile 937 senesine mahsus ticaret vesikasını ihtiva etmek şartile iki bin dört yüz doksan sayılı arttırma ve eksiltme kanununun otuz sekizinci maddesindeki sarahat dairesinde tanzim edecekleri teklif mektublarını üç mayıs 937 pazartesi saat on dört kadar Vilâyet Daimî Encümen Riyasetine vermeleri şarttır. Posta dakiki gecikmesi kabul edilemez. (2044)

ODEON

Yeni çıkan plaklar

MÜNİR NURETTİN

Nr. 270902 — Bestenigâr şarkı — Çiçekten Nağmeden
— Hüzzam şarkı — Aşkınla Sürünsem

Nr. 270900 — Uşak şarkı — DELİSİN DELİ GÖNLÜM
— Uşak şarkı — O BENİM SON EŞİMDİ

Nr. 270901 — Halk şarkısı — ESMEK BUGÜN AĞLAMIS

Satışa çıkarılmıştır.

C. H. P. Manisa İlyönkurul Başkanlığından:

1 — «15000» lira muhammen keşifli Manisada bir Parti binası inşaatı vahit fiat üzerinden eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme nisanın 21 nci çarşamba günü saat 17 de Halkevinde yapılacaktır.

3 — Eksiltme kapalı zarf usulile olacaktır.

4 — Muvakkat teminat «1125» liradır.

5 — 2490 sayılı kanuna tevikan hazırlanacak kapalı zarfların nisanın yirmi birinci çarşamba günü saat on altıya kadar makbuz mukabilinde Manisa Vali ve Parti Başkanına verilmesi lâzımdır.

6 — Evrakı keşfiyeyi vesair evrakı görmek ve bu hususta mütemmim malûmat almak isteyenlerin Vilâyet Nafia Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (1902)

10 TANESİ

HOBBY

EXTRA

MADE IN GERMANY

15 KURUŞ

Deposu : A. EMİRZE

İstanbul, Sultanhamam, Dikranyan Han.

Prevantorium Direktörlüğünden:

26 nisan 937 tarihine musadif pazartesi günü saat 15 te Yüksek Mektepler muhasibliğindeki Eksiltme Komisyonu odasında 2700 lira bedeli keşfi bulunan Haydarpaşa Valdebağında Prevantorium binalarında yapılacak tamirat ve tadilat açık münakasa usulile eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme ve Bayındırlık işleri genel ve hususî ve fennî şartnameleri, proje ve keşif hulasasile buna müteferri evrak Nafia Direktörlüğünde görülecektir.

Muvakkat teminat iki yüz iki buçuk liradır. İsteklilerin en az iki bin liralık bu işe benzer iş yaptığına dair göstereceği vesika üzerine Nafia Direktörlüğünden alınıp olduğu müteahhidlik ve Ticaret Odası vesikalarile gelmeleri ilân olunur. (2122)

Akdenizin emniyeti meselesi

Milletlerin sınırlarına yatışkanlık vermeğe başlayan serin havanın teyid ve takriri insanlığın izzet ve şerefini artıran bir himmet ve hizmet olacaktır

İspanya işleri biraz tavsar gibi oldu. İki taraftan birine dışarıdan yeni kuvvetler gelmezse dahilinde mevcut kuvvetlerin yekdiğeri karşılayacak bir müsavilikle harbi durgun ve yeknesak bir şekle sokmuş olmaları vaziyeti bir iki ay önceki endişeli alâkalarından sıyrılmıştır. Malumdur ki İspanya dahilî harbinin milletlerarası bir mücadeleye doğru genişletilmesi için çok kere bıçak sırtı kadar yer kaldığı günler olmuştur. Araya karışan akıl ve basiret karışmazlık politikasının da ısrar ede ede bugün artık Avrupalının bu yüzden büyük bir felâkete sürüklenmesi ihtimali hayli azalmıştır. Bu sebebi de pek lebilir. Bunun büyük bir sebebi de pek müessir modern harp aletlerine rağmen herhangi bir harbin kolayca intac olunamayacağı hakkında İspanya dahilî harbi misalinden alınan ders olsa gerektir. Tayyare, tank, top, tüfek.. Peki amma iki taraf ta aynı silâhları kullanınca neticenin alınması gene beşerî kahramanlığın himmetine kalyor, ve iş alabilirdiğine uzun sürebiliyor. İşte İspanya misalinden alınan ders budur.

Bu ders almağa ihtiyacı milletler vardır. Belki bütün milletler bu dersten istifade etmişlerdir. Bilhassa bunların bazıları için İspanya dahilî harbinin bir nevi tecrübe meydanı gibi telâki olunduğuna şüphe yoktur. Tayyareler nihayet iki tarafı tahribat yapabiliyorlar. Tahribata ehemmiyet verilmeyen gün harbin neticesini eski klâsik ölmek ve öldürmek şekillerinden almak zarureti başgösteriyor. Bunun çok tehlikeli, çok korkunc bir oyun olduğu işte anlaşılmalıdır, ve umud olunur ki bu tecrübe bir kısım milletlerin akıllarını başlarına almalarına vesile teşkil ederek sulha hizmet te eylemiştir.

Fransanın teşebbüsü ve İngilterenin kabul ve takibile İspanyada tatbik olunan karışmazlık siyasetinin büyük bir kıyasat eseri olmuş olduğu gün geçtikçe daha iyi anlaşılıyor. Bu meyanda tabii surette hallolunmak yoluna giren meselelerden biri de şüphesiz Akdenizin emniyeti meselesidir, ve bu mesele için bidayette herkes tarafından bir parça hafif görülen İngiliz - İtalyan anlaşmasının (gentleman's agreement) giderek Akdenize aid milletlerarası siyasetinin kuvvetli temeli olacak bir mahiyet ve manzara almağa doğru gittiği görülmektedir.

Hakikatte adına centilmen anlaşması denilen bu itilâfın hükümleri nedir? Herkes serbest olmak lazım gelen Akdenizde statükonun muhafazası. Bu şekilde dahi görülür ki bütün Akdeniz meselesi o basit formülüne sokulmuştur. Belki İngiltere İspanya hâdiselerini gözönüne alarak Akdeniz anlaşmasını birinci derecede bunun muhtemel bazı neticelerinin önüne geçmek istemiştir. O aralık İtalyanın Ballear adalarından bazıları üzerine oturmak istediği tahmin ve rivayet olunuyordu. İtalya Akdeniz anlaşması İngilterenin bu korkularını izale ettikten başka statükonun muhafazası formülü ile Akdeniz sahilleri diğer devletlere de teminat vermiştir. Bunun başka türlü zaten tasavvur bile edilemezdi. Çünkü Akdenizin emniyeti işi yalnız İngiltere ile İtalyana alâkadar eden bir mesele değildir.

Bütün denizler gibi Akdeniz dahi bütün milletleri alâkadar eden bir meseledir. Denizlerin seyir ve sefer açıklığı milletlerarası hukukunun en başlı kaidelerinden biridir. Akdeniz için bu kaidenin ihlâli, değil bu denizin kıyısında ve etrafındaki memleketleri, Amerika gibi en uzak memleketleri bile alâkasız bırakamaz. Bu denizin emniyeti onun etrafında bulunan memleketler içinse ölüm dirim meselesidir. Mare nostrum (Bizim deniz) for-

Başvekilimiz geliyor

Dün geceyarısı Belgraddan ayrılan İsmet İnönü fevkalâde samimî tezahüratla teşyi edildi

Başvekil dönüşte Bulgar Kralı tarafından Sofya civarındaki köşkünde misafir edilecek

Vreme'ye beyanatta bulunan İsmet İnönü: «Yugoslavyanın Akdenizde pek büyük bir âmil olduğunu bizzat görmekte çok memnun oldum» dedi

Belgrad 19 (Hususî) — Türkiye Başvekilî İsmet İnönü, Hariciye Vekilî Tefrik Rüşti Arasla maiyetlerindeki zevat bugün Dubrovnik limanını ve askerî müesseseleri ziyaret etmişlerdir. Misafirler, bu ziyaretlerden sonra otomobillerle Valevo şehrine hareket etmişlerdir. Yugoslavya Başvekilî Stoyadinoviç misafirleri Hampiesak mevkiinde karşılamıştır. İsmet İnönünün refikası da bu şehirde misafirlere iltihak etmiştir.

Mostar şehrinde İsmet İnönünün refikasına fevkalâde tezahürat yapılmıştır. Beş bin müslüman kadını şiddetli yağmura rağmen sokaklarda misafiri beklemişler ve yoluna kıymetli buketler atmışlardır. İsmet İnönünün refikası hep çiçekler üzerinden yürümüştür.

Türk ricali öğleyin Valevo'ya muvasalat etmişler, orada da coşkun tezahüratla karşılanmışlardır. Muhtelif teşekküllere mensub müzikalar İstiklâl marşını çalarak misafirleri selâmlamışlardır. Belediye Reisi bir nutuk irad etmiş, İsmet İnönü de mukabele etmiştir.

Belgradta bulunan Türk gazetecileri, Yugoslav Başvekilî Stoyadinoviç'in daveti üzerine Valevo'ya giderek Türk ricalinin istikbal merasimine iştirak etmişlerdir.

Başvekilimizin Yugoslavya ziyareti intibalarından

lerdir. Yugoslavya Başvekilî Belediye otelinde misafirler şerefine bir öğle ziyafeti vermiştir. Ziyafette, askerî bando Türk ve Yugoslav musikilerinden seçilmiş parçalar çalmıştır.

İsmet İnönü ile refakatindeki zevat akşamüzeri saat 18,40 ta hususî trenle Valevo'dan Belgrada gitmişlerdir.

Belgraddan hareket Yugoslav Başvekilî Stoyadinoviç bu akşam Belgradta Türk ricali şerefine bir veda ziyafeti vermiştir. Türk gazetecilerinin de hazır bulundukları bu ziyafetten sonra misafirler istasyona gelmişlerdir. Başvekil İsmet İnönü ve Hariciye Vekilî Tefrik Rüşti Arasla beraber.

Hataydaki yobazlar işi azıttılar

«Türkiyeye taraftar olan İslamların katli helâldir» diye vaz veriyorlar

Cenub köylerimizin üzerinde Fransız tayyareleri

Şam 19 (Hususî) — Suriye ve Hatayda Türkleri takib işi şiddetlendirilmiştir. Türk taraftarlığının alâmeti şapkadır. Şapka giyenlerin cinayet işlemiş insanlar gibi takibi resmî makamlar tarafından da tasvir edilmektedir. Halep valisi Emir Mustafa El-Sahab Azaz Kürdağı, Iskenderun mintakalarında yaptığı bir se-

Titulesco ölümle tehdit ediliyor

Muhakeme edilen Demir muhafızlar bunu açıkça itiraf ettiler

Bükreş 19 (A.A.) — Demir Muhafızlara mensub olan lejyoner'in muhakemesi esnasında şahidlerden biri lejyonerlerin Titulesco'yu öldürmek istediklerini söylemiştir. Mazunlar birkaç ay evvel, muhalif bir grup teşkil etmiş olan Michel Stelesco'yu öldürmüşlerdi. Şahid, Stelesconun Demir Muhafızlar teşkilâtından tardedilmiş olduğunu ve Titulesco'yu öldürdüğü takdirde teşkilâta alınacağını kendisine vadedildiğini tasrih etmiştir.

Prens Nikola'nın ünvanı Bükreş 19 (A.A.) — Prenslik hukukundan vazgeçmesi üzerine, Prens Nikola bundan böyle, Kralın kendisine verdiği Nikola Brana ismini taşıyacaktır. Adliye Nazırı, bu hususta lazım gelen muameleyi ikmal etmiştir.

Lord Loyd söylüyor

İngiltere hiçbir millette hüsnüniyet görmediği için silâhlanmağa mecbur oldu

İngiliz diplomatının, Sofya ile Filibe arasında Başvekilimize telâki ederek görüşeceği anlaşılıyor

İki gündenberi memleketimizde bulunan ve İngiliz sefiri Sir Percy Lorran'ın misafiri olan İngilterenin eski Mısır Fevkalâde Komiseri Lord Lloyd dün akşamki semplon ekspresile Londra'ya hareket etmiştir. Lord Lloyd hareketinden evvel gazetecileri kabul ederek, muhtelif meseleler hakkında şu beyanata bulunmuştur:

Martin 13 ünde Londradan bir İngiliz askerî tayyaresiyle hareket ederek doğru İskenderiyyeye, oradan Maiverayı Erdüne, Filistine, Suriyeye, Kıbrıs'a gittikten sonra tekrar Mısra döndüm ve oradan da Yunanistana uğruyarak İstanbul'a geldim. Bu seyahatim esnasında haricdeki İngiliz mekteplerinin vaziyeti hakkında tetkiklerde bulun-dum. Türkiyede daha uzun müddet kalamadığıma müteessifim. Maalesef derhal Londraya dönmek mecburiyetinde olduğumdan, Ankara'ya kadar gidemeyeceğim. Bununla beraber, Türk - İngiliz münasebatının dostane bir şekilde terakki ve inkişafını görmekle büyük bir memnuniyet hissediyorum. Bu münasebatın gitkçe daha ziyade inkişaf edeceği tabiidir. Bu, ancak zaman meselesidir. Türkiye Cumhuriyetinin bütçesini mükemmel bir surette tevzin et-

mülü bir dereceye kadar doğru sayılabilmek için onu Akdenizle sahiller bütün memleketlere teşmil etmek lazım gelir. Sulh nimitinin kıymeti ve Akdeniz emniyetinin ehemmiyeti anlaşılınca bu emniyetin yalnız muahedelerle tesbiti kâfi olmadığı görülecektir. Filyatın teminatı muahedelerin taahhüdlerini teyid etmeğe gelmek icab eder. Günün birinde Akdeniz emniyetini bozabilecek mahiyetteki, bilhassa tecavüzi, tedbirlerin yavaş yavaş terkolunduğunu görebilmeyiz. Kendilerinde bir gün Akdeniz emniyetinin ihlâli ihtimalini taşıyan tehditler şeklindeki gayritabii vaziyetlerin dahi yavaş-

Lord Loyd

tiği görülmektedir. Kemal Türkiyede, diğer sahalarda da elde edilen muvaffakiyetler fevkalâde sayıya takdir dir. Memleketimizi daha yakından tanımak üzere önümüzdeki yaz mevsiminde İstanbul'a gelerek, bir müddet kalacağım. Deniz sporlarını çok sevdiğim için şehrinizin tabii güzelliklerinden de istifade etmek istiyorum.»

Memnun olunacak iştir ki bir müddet-tenberi Akdenizin emniyeti etrafında milletlerin sınırlarına yatışkanlık veren serin bir meltem havası esmeğe başlamıştır. Bu havanın teyid ve takriri insanlığın izzet ve şerefini artıran bir himmet ve hizmet olur.

YUNUS NADI

İbret alınacak bir hikâye

Şark demiryolları nasıl satın alındı?

Şark Demiryolları İdaresine memleketi senelerce şaşılacak bir küstahlıkla istismar ettikten sonra ne şekilde pasaport verildi?

Nafia Vekilimiz dün bunu anlattı

Ankara 19 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisinin bugünkü içtimamında Şark Demiryolları imtiyazile şirkete aid malların satın alınmasına dair olan mu-kavelenin tasdiki hakkındaki kanun lâ-yahasının müzakeresi münasebetile Nafia Vekilî Ali Çetin Kaya şu beyanatta bulunmuştur:

«Geçen sene bir arkadaşımız, bir şirketin satın alınması müzakeresini yaptığımız sırada Şark Demiryollarının satın alınıp alınmayacağı soruştur. Kendilerine hali müzakerede bulunduğumuzu söyledim. Hakikaten o tarihten itibaren müzakere devam etti. Şark Demiryollarının İmparatorluk tarihinde ve zamanımızda mühimce bir macerası vardır. Onu hulâsaten arzedersem heyeti celileye karşı vazifemi yapmış olurum. Aynı zamanda nesli hazırım da bir takım nokta-

[Arkası Sa. 7 sütun 4 te]

Nafia Vekilî Ali Çetin Kaya

İspanya kontrolü bu geceyarısı başlıyor

General Franco, İspanyol milletine hitab eden beyanatında yeni vaidlerde bulundu

Madridde geçenlerde vukua gelen ve bir kişinin yaralanması ile neticelenen hâdisesinin esnasında çekilmiş bir resim.

Salamanca 19 (A.A.) — Franco, bütün ihtilâci İspanyol kuvvetlerine hitab eden radyoda söylediği uzun bir nutukta, günden güne tarihi bir ehlihalib mahiyetini almakta olan bu mücadelede her-

kesin, kalbindeki şahsî ihtilâfları unutmamını tavsiye etmiştir. Franco, evvelâ muharebeyi sona erdirmek, sonra da bütün işine başlamak ve yeni devleti kurmak istediğini söylemiştir. [Arkası Sa. 7 sütun 3 te]

«Cumhuriyet» in Çocuklara bedava sineması

Davetiyeler dün gönderildi

«Cumhuriyet», çocukların hafızası olan 23 nisanı, hiç olmazsa bir kısım yavrularımıza bir hizmet yapmış olmak üzere İstanbul tarafından ilk mekteplerden 3,000 küçüğe bedava sinema göstermeğe karar verdi.

Hazırladığımız programa göre, bunlardan 2,000 çocuk Beyoğlunda Melek ve Türk sinemalarına, 1,000 yavru da Şehzadebaşında Ferah sinemaya giderek birer eğlenceli kordelâ seyredeceklerdir. Programın diğer kısmını perşembe günü neşredebiz. Davetiyeler dün mekteplere yollanmıştır.

23 nisan sabahı bedava ilâvemizi müvezzilerden isteyiniz

İÇ SAHİFELEDERDE
3 üncüde : Yurddan yazılar İsmail Habib
5 incide : Tedris ve terbiye Kâzım Namî Duru
Felsefeye dair Mehmed Karahasanoğlu
6 ncıda : Spor haberleri

Hurrem Sultan

Tarihi tefrika : 94

Yazan : M. Turhan Tan
(Tercüme ve iktibas edilemez)

Padişahı hiçe sayan Vezir

İbrahim Paşa elçilere olan beyanatında Kanuniyi idare eden adamın kendisi olduğunu söylemişti

— O memleketin büyük bir kısmı bakımsızdır. Yahudilerle müslümanlar sürülüp çıkarıldıktan sonra boş ta kalmıştır. Çalışacak kol azdır. İspanyollar da sapanndan ziyade silah kullanmayı severler.

İbrahim, bu mülahazayı beğenmiş gibi davranmış, başını bir iki defa salladı:

— Evet, evet, dedi, haklısın. İspanyol kanında gurur vardır. Nitekim Rumlar da öyledir. Kibirlidir, cesurdur, ci vanmerddir. (*)

Hünkâr işte bu başı sonuna ve bir yanını öbür yanına uymayan nutku, Başım-rahor Rüstemin ağzından kelime kelime dinledi, şumarıklığına derece derece artmış olan vezirini bir kere daha mimledi. Lâkin vaziyetini değiştirmede. Çünkü Avusturya işlerine çekidüzen verilmesini istiyordu ve bu emeline İbrahim'in delâle-tile daha kolay şekilde ereceğini biliyordu. Nitekim vezir de onun ümidini boşa çıkarmadı, elçileri bazan tahkir, bazan taltif ederek müzakereyi kendi dileğine göre yürüttü, müspet bir neticeye ulaştı.

Başlı esasları kararlaştıktan sonra vezir olanı yemeğe çağırarak, ikram etti ve padişahın huzuruna çıkarmaları için delâlette bulundu. Huzurda söylenecek sözleri de onlara belletmişti. Etek veya ayak öpmek tabirihi kalemelerine yakıştıramayan frenk tarihçilerinin ifadesine göre Kornelyos ve Jerum, Sultan Süleymanın «elbiselerini öpmek» şerefine nail olmuşlardır. Halbuki bu şeref, Hünkârın pa-bucunu öperek kazanılmıştı ve ona şu sözler söylenmişti:

— Kral Ferdinand kendisini oğlunuz bilmekle iftihar eder. O, Macaristanı nefsinize alkoyduğunuz biliyorsunuz. Bilmis olsa bu memleketi muhafaza etmek için muharebe etmezdi, size karşı suçu mevkine düşmezdi. Şimdi babasının onay etmiş bulunduğumak istediğini öğrendi, «mubarek olsun» demek üzere bizi huzuruza gönderdi.

Padişahın cevabı şuydu:
— Size, daha önce gelen elçilerin almadıkları sulhu veriyorum. Yedi sene, yirmi beş sene, yüz sene için değil, eğer siz küstahlık edip nakzetmezseniz, iki asır için, üç asır için ve hatta ebedi olarak veriyorum. Ferdinand tarafından evlâd muamelesi görecektir. Onun mülkü ve tebaası arlık benim mülküm ve tebaamdır. Müsterih olsun.

İşte yıllardanberi sürüp giden Osmanlı - Alman - Macar - Neme davası bu suretle kapandı. Avusturyalıların Macar Krallığı üzerinde aradıkları haktan feragat etmeleri için bir formül bulunmuş oldu. Bu formüle göre padişah, Avusturya Kralının babası olduğundan Macaristanı - evlâdından armağan alan bir baba gibi - alıyordu, Kral da mağlûb bir hükümdar olarak değil, bir oğul sıfatıyla Macaristanı feda ediyordu.

Halbuki Macaristanı Sultan Süleymana kazandıran, Ferdinand'ı ve İmparator Şariken'i böyle ağır bir fedakârlığa sürükleyen ancak Türk gücü idi. İbrahim Paşa bunu pek dile alıyordu, zarfelerinin şerefi gibi sulhun da şerefini kendine kudretine atfetmek gâfletini gösteriyordu.

Hünkâr onun bu gâfletinden gafil değildi. Fakat devletin şark siyaseti kılıca müraacaat lüzumunu hissettirdiğinden ve-

zirini gene okşamak mecburiyetini duyuyordu. Bununla beraber Hurremin sık sık: «Aslanım, bu huysuz kediyi köpeklerle ne vakit boğduracaksınız?.. Seninle boy ölçüşmesi gücümeye gidiyor» demesine karşı: «Biraz daha sabir. Küstahlık cezasız kalmaz» diyerek İbrahim hakkında birşeyler düşündüğünü açığa vurmaktan çekinmiyordu.

İbrahim ise hulyalarının gerçekleşmesine az bir zaman kaldığını kuruntular olmuştur. Kendini garbde muzaffer olmuş görüyor ve şarka kazanacağı zaferlerle şöhretin, kudretin en yüksek derecesine ulaştıktan sonra hakkı olan yer almak için harekete geçmeği tasarlıyordu. Şark işleri de onun hulyalarına uygun bir biçimdeydi. Bitlis Hanı Şeref Bey devlete ihanet ederek İrana iltica etmiş, İran valilerinden Ulama da kendi efendisine sadakatsizlik göstererek İstanbul'a sığınmıştı. Tahmasp Şahın Bağdad'da bulunduğu vali Zülfikar Hanın gene o sırada İstanbul'a pazarlığa girişmesi bu karşılıklı ihanetlerin vücade getirdiği gerginliği, giderilmesi müşkül bir şekle koymuş bulunuyordu.

İbrahim Paşa, kendi hesabına uygun olduğu için şark işlerinin karşık bir durum almasına memnundu. Ulama'yı dört yüz bin altın yıllıkla Bitlise Beylerbeyi yaparak İrana kaçmış olan Şeref Hanın irsi hükümetine nihayet vermiş, Bağdad'daki Zülfikar Hanı da yardımda bulunacağını vademişti. Şah Tahmasp onun bu hareketlerine cevap vermek gecikmedi, Zülfikar Hanı - fedailer göndererek - öldürttüğü gibi Şeref Hanı da kuvvetli bir ordunun başında Bitlise yolladı, Ulama'yı kaçtırdı. Harb, tahakkuk etmiş demektir.

Osmanlılar tarihinde en manasız sa-hifeler, İran harbleridir. Bu manasızlık, tabiatile, İran tarihinde de sari ve şamilirdir. Çünkü her iki devlete ve hele 16 ncı asırda o devletlerin başında bulunup ta aynı kani taşıyan hükümdarlara terettüb eden vazife kardeşçe yaşamaktır. Eğer İranlılar ve Osmanlılar mezhebî ihtilâflin güllük kinlerine kapılıp birbirlerini düşman tanınamış, birbirleriyle boğuşmuş olsalardı kendilerini yoketmek az-mile daha sonraki asırlarda ortaya çıkan hakikî düşmanlara karşı kudretli bulunurlar, ülkelerinden büyükçe parçaların gaspolunmasına mümanaat etmek yolunu bulurlardı. Hele bu iki devlet elele verip te tam bir kardeş gibi hareket etselerdi on dokuzuncu asırda başlarına gelen felâketlerin çoğundan kurtulurlardı. Fakat saltanatı hırsını, millî menfaatlerden daima üstün tutan hükümdarlar - ellerine birer sünnilik ve şüik bayrağı alarak, dini hem oyuncak, hem de kendi ihtaralarına uşak yaparak - iki milleti düşman halinde yaşattılar. Mezbahadan mezbahaya sürükleyip yıpratılar. Kaf-kasyanın, Azerbaycanın, Türkistanın, hatta Hindistanın yad illere düşmesinde bu ahmakça boğuşmaların büyük tesiri vardır.

(Arkası var)

(*) Bu uzun ve garib muhavereyi Hammer tarihinden - hemen hemen - aynen iktibas ettik. Hammerde, tefrikamız takibi edenlerin adlarını bellemiş oldukları Avusturya elçilerinin Viyana evrak hazinesinde saklı raporlarını okuyarak bu muhavereyi kitabına geçirmiştir. Şu halde mevsiuk, hem de tamamile mevsiuk olduğuna inanılmak gererik. M. T. T.

Şehir ve Memleket Haberleri

Bir harb vukuunda alınacak tedbirler

Seferberlik müdiriyeti mühim kararlar verdi

Zehirli gazlerden korunma tedbirlerini öğretecek olan kursların bu ay sonuna kadar faaliyete geçeceklerini yazmıştık. Kazalarda açılacak olan 48 kurs için lâzımgelen hazırlıklar yapılmış ve mevkilerine göre kursların devam saatleri de tesbit edilmiştir.

Bu kurslarda ders verecek muallimler Haseki hastanesindeki kurslara devam eden doktor, eczacı ve kimyagerlerle muallimler arasında seçilmiştir. Kursların faaliyete geçmesi için bazı evrak ve defterlere lüzum vardır. Bunların hazırlanması için miktarı tesbit edilmiş ve tabedilmek üzere Belediye matbaasına gönderilmiştir. Her evden iki kişi kurslara davet edildiğinden ve devam için de müsaad zamanlar tahsis olunduğundan bu işin muvaffakiyetle yürüyeceği umulmaktadır.

Vekâlet seferberlik müdirlikleri bu işi ehemmiyetli bir surette takip etmektedir. Herhangi bir seferberlik vukuu karşısında şehirlerimizin alacağı vaziyetler ve bilhassa açılacak hastaneler, tedavi haneler, toplanılacak mahallerin tesbit ve tayini hakkında icab eden mukarerat ithaz edilmekte ve herhangi bir hareket karşısında kadın ve erkeklerin alacakları vaziyet tesbit olunmaktadır. Bu meydana bilhassa hükümet muamelâtının durmaması için askerî vazife ile mükellef bulunan memurların yerlerini işgal edecek şahıslara varıncaya kadar vazifedarlar tesbit edilecektir.

ŞEHİR İŞLERİ

Zabıtai belediye talimatnamesinin tetkiki

Yeni tanzim edilecek olan zabıtai belediye talimatnamesi üzerinde tetkikat yapmak için Şehir meclisinden seçilen komisyon; mayıs birden itibaren toplantılarına başlayacaktır. Komisyon a-zasından herbiri daha evvel talimatnamenin beşer maddesi üstünde tetkikat yapmış olarak toplantılara gelecektir. Bu suretle toplantıların çalışma tarzı kolaylaştırılmış olacaktır. Yeni talimatname teğrisanisinde Şehir meclisine verilecektir.

Sırt hamallığının kaldırılmasına doğru

Sırt hamallığının kaldırılması için hazırlanan proje makam tarafından tetkik edilmektedir. Birkâç güne kadar Daimî encümeneye verilecektir. Ondan sonra; Daimî encümen bu hususta bir talimatname hazırlayacak ve tatbikına başlanacaktır.

Belediyede yeni bir büro

Belediye Tahsil müdirliğüne bağlı olmak üzere Vakıf bürosu namile yeni bir büro teşkil edilmiştir. Bu büro; Belediyenin Evkafa taallük eden tahsilâtile meşgul olacaktır.

Ekmek fiatı değişmedi

Nark komisyonu dün Belediyede toplanmış; buğday fiatlarında gene esaslı bir tedbül olmadığının önmüzdeki haftanın francala ve ekmek fiatlarını olduğu gibi bırakmıştır.

KÜLTÜR İŞLERİ

Olgunluk imtihanları

Geçen seneki olgunluk imtihanlarında bir dersten muvaffak olanların 26 nisanından itibaren imtihanlarına başlanacağı yazılmıştır. Maarif Vekâleti bu gibi talebeyi alâkadar edecek yeni bir karar vermiş ve alâkadar liselere tebliğ etmiştir. Bu karara göre nisan devresi olgunluk imtihanına girmek ihtiyaridir. Bu imtihana girmek istemiyenler haziran ve eylül devresi olgunluk imtihanlarına da girebileceklerdir.

DENİZ İŞLERİ

Denizyolları tarifesinde yapılacak tenzilât

İktisad Vekâletinde teşekkül eden bir heyet, Denizyolları müdirünün de iş-tirakile tarifeleri yeniden hazırlamış ve İktisad Vekilinin tasvibine arz etmiştir. Heyet, yeni tarifelerde mühim miktarlarda tenzilât yapmıştır. Tenzilât, hem yolcu, hem de eşya ücretleri üzerinde icra edilmiştir. Vekâletçe tarifeler tasvib ve tasdik edildikten sonra Denizyolları idaresine tebliğ edilecek ve aybaşından itibaren tatbikına başlanacaktır.

Ayarlar müdirliğüne alınacak mühendisler

Ölçü ve Ayarlar Umum Müdirliğü ölçü ve ayar nizamnamesi mucibince kontrolü icab eden elektrik, su ve havagazi saatlerinin daha teknik bir şekilde muayenesi için mütehassıs makine ve elektrik mühendisleri almağa karar vermiştir.

Doğru değil mi?

Bir hareket, ki münasebetsizliği sarhoşluktan ehven değil!

Yeşilhilâl Cemiyeti geçen gün Fransız tiyatrosunda kendi menfaatine bir temsil verdi. Bu temsilin başkâtörü yıllardır sahneyi bırakmış olan san'atkar Şadi idi. Bu zaman yarattığı ve yaşattığı tipler arasında öyleleri vardır ki bilen halk arasında adeta san'atkârın şahsile teşahhus eden bir mahiyet ve kıyafet almıştır. İşte İbnirrefikin (Sekizinci) si o piyeslerdendi, ve orada Şadının emsalsiz bir Habib Neccar olduğu malumdur. Bir taraftan Şadiyi tekrar sahnedeki görmek iştiağı, diğer taraftan Yeşilhilâlce zevki Fransız tiyatrosunun o aşkâmki toplantsına büyük bir rağbet temin etmiştir. Fakat sakat bir hareket için bütün bu güzelliklerini zehirlemiş, hemen hemen onu yaptığı hayır ür-kütüğü kurbağaya değmiyecek bir derekeye düşürmüştür. Şöyle ki:

Maruf profesörümüz ürolog Bay Behçet Sabit o aşkâm için tiyatroya yer alandı. Hem beş gün önce o lira bedelini vererek muayyen numaralı bir loca almıştı. Profesör o aşkâm yemegini yedikten sonra ailesini ve misafirlerini alak tam vaktinde tiyatroya geldi. Fakat locasına oturamadı. Çünkü orasını başkaları tarafından işgal olunmuş buldu.

Ne olmuştu, yanlışlıkla bir yer iki kişiye mi satmışlardı? Eğer öyle ise Yeşilhilâl'in tertib heyeti elbet bu yanlışlığı tamir ve tashiha müsaarat ederdi.

Hayır, yanlışlık manşlık yoktu, locayı bizzat Yeşilhilâl'in ikinci reisi ve bilmek kaçınıcı reisi işgal etmişlerdi. Sahibinin geldiğinden haberdar oldukları halde istiflerini bozmıyarak yerlerinde mihli kalmak münasebetsizliğini irtikâbda beis görmediler.

Bu hakkı ihkak eden polis bulunmadı, ve Yeşilhilâl gelince dedigimiz gibi zaten onun mümessilleri sakat hareketlerinden israrla fenalığı üzerine tüy dikmişlerdi.

Sayın reis ve reiseler keşke sarhoş olsalardı da böyle münasebetsiz hareket etmiş olsaydılar. Çünkü biz onların bu hareketlerini sarhoşluktan ehven buluyoruz.

Doğru değil mi?

Not: Yukarıdaki hikâyeyi büyük ve hakikî bir teessürle anlatan sayın profesör Behçet Sabit kullanmadığı bil-telinin bedelini Yeşilhilâl'den Kızıl-hilâl devrediyor. İki Hilâl arasında bu teslim ve teslimî muamelesi yapı-larak vesikalarının kendisine gönderil-mesi rica olunur.

[Tahrir Heyeti]

Askerlik dersleri

Üniversitede imtihanlara 17 mayısta başlanıyor

Bu sene Üniversitede askerlik dersleri imtihanlarına 17 mayısta başlanacak, 25 mayısta nihayet verilecektir. Askerlik dersi gören fakülteler yüksek mektepler talebelerinin imtihan günleri ayrı ayrı tesbit edilmiştir.

Bir mazeret beyan etmeden imtihana girmiyenler, sınıflarında bırakılacaktır.

Askerlik dersi görenler için bu seneki kamp müddetleri de tesbit edilmiş bulunmaktadır. Bütün fakülteler için kamplar bir temmuzda başlayacak ve talebelerin askerlik derslerinin vaziyetlerine göre, 15 şer günlük devreler halinde eylül sonuna kadar devam edecektir. Geçen sene hastalık ve yahud başka bir mazeret dolayisile kampa iştirak edemiyen talebe, bu tatil devresi içinde iki kamp yapabilecektir.

ÜNİVERSİTEDE

İnkılâb dersi imtihanları

Üniversite İnkılâb Enstitüsü imtihan günlerini, 24 mayıstan 29 mayısa kadar devam etmek üzere tesbit etmiştir. Bu itibarla muhtelif fakülteler ve yüksek mektepler talebeleri imtihanları için dört günlük bir müddet tefrik edilmiştir. Bu müddet, haziran imtihan devresi için talebeye verilen beş günlük ta-tilî tamamille doldurduğunu için bilhassa fakülteler son sınıf talebeleri, kendilerine bir kolaylık olmak üzere İnkılâb dersleri imtihanlarının, geçen sene olduğu gibi bu sene de temmuz ayı içinde yapılması için alâkadarlara müraacaat etmişlerdir.

En ağır kazanç vergisi kim veriyor?

Barlar yüzde 130 vergiye tâbi

934 senesi 15 haziranındanberi mer'î olan 2395 numaralı yeni kazanç vergisi kanununa göre bir kısım mükellefler işgal ettikleri gayrimenkullerini gayrisafi iradları üzerinden vergiye tâbi bulunmadıkları, Kanunun 35 inci maddesi gayrisafi irad üzerinden vergiye tâbi olup ta-nevi ve nisbeti 34 üncü maddede gösterilmeyenler Ticaret Odasının mütaleesi alınarak, mümasili ticaret, san'at, meslek ve hırfete göre vergiye tâbi tutulacaklarını tasrih etmiştir. Ticaret Odası meclisi bu kanuna uyarak şimdiki kadar muhtelif kazanç itiraz komisyonları ve tahakkuk şubeleri tarafından sorulan sualler üzerine 473 san'at ve mesleğin kazanç kanununda tasrih edilmediği için kıyas suretile kazanç vergilerini tayin etmiş ve maliye şubelerine bildirmiştir.

Odamın en ağır kazanç vergisine tâbi tuttuğu yerler barlardır. Bunlar, gayrisafi irad üzerinden yüzde 130 vergiye tâbi tutulmuşlardır. Bu, kazanç vergisinden en yüksek haddir.

Oda bu vergi kıyaslarını bir kitab halinde toplamış ve nesredilmiştir.

MÜTEFERİK

Milli Müdafaa Vekilinin teftişleri

Millî Müdafaa Vekili General Kâzım Özalp şehrimizdeki teftişlerine devam etmektedir. Millî Müdafaa Vekili, Londra'ya gidecek olan Kocatepe torpitosunun hazırlıkları ile de yakından meşgul olmaktadır.

Gölcükten Gemliğe gitmiş olan Yavuz zirhlisile Adatepe, Tınaztepe ve Zafer torpitoları da şehrimize gelecektir. Millî Müdafaa Vekili burada donanmayı da teftiş edecektir. General Kâzım Özalp perşembe günü Ankara'ya dönecektir.

Takas komisyonu

Takas komisyonu dün Vali muavini Hüdayin riyesetinde toplanmış, takasa tâbi birçok eşya cetvellerini tetkik ve kararlarını vermiştir.

Takas komisyonu hakkında Vekiller heyetinden çıkan kararname henüz İstanbul Vilâyetine tebliğ edilmemiştir. Bu talimatnameye nazaran Takas komisyonu badema İstanbul'da Ofis müdürünün başkanlığında toplanacaktır. Bu suretle esasen meşguliyeti fazla olan Vali muavinliğinden bu iş alınmıştır. Diğer taraftan mezkûr komisyonun azalardan bir kısmı da değişecek, Ziraat Bankası müdirünün yerine Merkez Bankası müdürü ve Gümrük müdirünün yerine de Kambyo Borsası müdürü bulunacaktır.

19 mayıs komitesi toplanıyor

19 mayıs genclik bayramı münasebetile yapılacak şenliklerin programını hazırlayacak olan tâli komisyon bugün Parti merkezinde ilk toplantısını yapararak tetkikata başlayacaktır.

Egelilerin vapur gezintisi

İzmir Kız ve Erkek Liselerinden Yetişenler kurumu tarafından İstanbul'da Üniversiteye devam eden İzmirli kız ve erkek talebeler için açmış oldukları Ege Yurdularının senei devriyesi münasebetile 2 mayıs pazar günü Yalova'ya bir vapur gezintisi ve vapurun içinde de birçok eğlenceler tertib etmişlerdir. Mevsimin ilk, bahar gezintisi olacak olan bu geziye İstanbul halkından istiyenler de iştirak edebileceklerdir. Buna aid hazırlıkları tamamlamak üzere iki kurumun idare heyetleri Ege Yur-dunda dün müşterek bir toplantı yapmışlardır.

İzmir sergisindeki bütün yerler tutuldu

İzmir sergisi riyasetinden dün âlakadar makamlara sergide mevcut bütün yerlerin tutulmuş olduğu bildirilmiştir. Gelen malûmata göre fazla talep kar-sısında sergi komitesi sergi sahasını genişletmek lüzumunu görmüş ve serginin yanında 60 kadar pavyonun kurulacağı yeni bir saha hazırlatmağa başlamıştır. Bu suretle yeni müraacaatları karşılamak imkânı bulunabilecektir.

Fakir çocuklara yardım için

Cumhuriyet Halk Partisinde teşekkül eden «Fakir Çocuklara Yardım kurumu» bir faaliyet programı hazırlamış, bundan itibaren tatbikına başlamıştır. Bu programla muhtelif semtlerde çalışılmak üzere faal heyetler harekete geçmiştir. Bu heyetler her aileye müraacaatle gıdaş çocuklar için yardımlarını rica edecekler ve yapılacak yardımlar mukabilinde makbuz verilecektir.

Konservatuvar müdirünün Avrupa seyahati

Bu seneki Balkan festivali eğlence-lerinde bir yenilik yapmak üzere Avrupa'da tetkikata gitmesi kararlaştırılan İstanbul Konservatuvarı müdirü Yusuf Ziya sene sonu olmak münasebetile seyahatini hazirana tehir etmiştir.

Siyasî icmal

İngiltere - İtalya

Yeni İngiliz Kralının tac giyme merasimi zamanı yaklaştıkça bu günün ve bunu takip edecek olan İngiliz İmparatorluğu konferansının huzur ve sükün içinde geçmesi için İngi-liz diplomasisi bütün meharet ve kudretile mevcut siyasî gerginlikleri teskin ve tahfife sarfetmektedir.

Bu maksadla şimali İspanyanın Valencia hükümeti ile beraber hareket eden Bask'ların içindeki Bilbao ve Santan'der gibi limanlara General Franco'nun koyduğu ablukayı tanıdı. İngiltere bu ablukayı tanınamamak isteseydi İtalya ile Almanyanın derhal General Franco'ya resmen yardım etmeleri muhakkaktı.

General Franco davasının kuvvet bulması neticesinde mumaileyhin Almanya ve İtalya ile ittifak eylemesi ihtimali İngilterenin Cebelüttanka tutunmasına, Akdenizde ve Yakınşarkta mevkimni sevkülceş cihetinden muhafaza eylemesine imkân olmayacağı kaptan Liddel Hart gibi mütehassısların gayet açık olarak söyledikleri halde İngiliz kabinesi şu zamanda çok ileri gitmekten çekinmektedir.

Gene Londradaki ademi müdahale komisyonu kontrol merkezinin dünden itibaren karadan ve denizden İspanyaya silâh ve muharib gönüllülerin girmelerini filen menetmeğe karar vermiş olması da gerginliğin zail olduğunu göstermektedir. İtalya eski gönüllülerini geri alınması meselesinde de mutlak surette muhalefet göstermekten vazgeçmiştir. Sovyetler de buna mukabil İtalyadan son zamanlarda İspanyaya külliyelet miktarda gönüllü girmesini bir mesele yapmaktan çekinmişlerdir.

Şimdi İtalyan gazeteleri İngiltereden ziyade Fransaya ve Sovyetlere hücum ediyorlar ve bu hükümetleri bitarflığı ithal etmekle itham ediyorlar.

İtalyanın şu günlerde İngiltere ile hoş geçmek istemesinde Alman politikasının da mühim tesiri vardır. Almanya İngilterenin husumetini yersiz üzerine çekmek istemediğinden İngiliz İmparatorluğunun nazik ve mühim günlerinde İtalyanın çok ileri gitmesini ihtiyata uygun görmemiş İtalyaya anlatmış olmalıdır.

Hitler'in Mussolini'nin 1934 senesindenberi ilk defa görüşecekleri günlerin İngiltere aleyhine bir hazırlık olacağı yolunda İngilterede itibalar peyda olmasından Almanya çok çekiniyor. Fakat İngiltere ile İtalya arasındaki gerginlikte görülen bu salâh devamlı bir anlaşmaya başlangıc olmayacaktır. Çünkü her iki büyük devletin Akdeniz, Kızıldeniz ve Hind Okyanosunda yekdiğerine karşı emniyet ve itimadi tamamille kaybolmuştur. İki taraf ta kendi emniyet ve selâmetini daha ziyade silâhlamakta ve yeni yeni dostlar aramakta görüyorlar. Binaenaleyh şimdiki salâh bir nevi mütare keden başka bir şey sayılmaz.

Muharrem Feyzi TOĞAY

MÜZELERDE

Roma müzesi için yapılan molâjlar

Hükümetimizin müsaadesile İstanbul müzelerinde mevcut 20 - 25 kadar heykel, büst, mezar taşı ve saire gibi eserlerin molâj alma ameliyesi bitmiştir. Roma müzeleri memurları tarafından yapılan molâjlar dün Romaya gönderilmiştir. İtalyan ve Türk ilmi müesseseleri arasında yapılan bu kültürel rabita ilk olmakla beraber alâkadarlarda müsaad tesirler uyandırmıştır. Bu münasebetle İstanbul Müzeleri Umum Müdirliğü de Roma müzelerinde mevcut bazı etrüsük asarın molâjını yaptırmak tasavvurundadır.

Bizans devrine aid bir lâhid bulundu

Cihangirde Firuzgaç karakolu civarında bir arsanın hafriyatında Bizans devrine aid iki buçuk metro uzunluğunda ve kapağı kırık mermer bir lâhid bulunmuştur. Lâhid içinde ayrı ca iki insan kafatasile gene insan iskeletine aid bazı kemikler de bulunmuştur.

Müzeler idaresi bu mermer lâhid yerinden çıkartarak Müzeye getirecektir. Bu lâhidin mümasilleri evvelce Müzeler idaresi tarafından muhtelif hafriyatlarda çıkartılarak Müzeye getirilmiştir.

Cumhuriyet

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şartı	Türkiye için	Harig için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 "	1450 "
Üç aylık	400 "	800 "
Bir aylık	150 "	Yoktur

Aydın San'at mektebi sporcuları Nazillide

Nazilli (Hususî) — Sümer Bankın Nazillide kurmakta olduğu basma fabrikasının müdirliğü Aydın San'at mektebi sporcularını buraya davet ederek fabrikanın kurduğu Sümer Spor kulübü idmanlarıyla maçlar yaptırmıştır.

Aydın San'at mektebi idmancuları bu davete muallimleri ve arkadaşlarıyla 100

kişilik bir kafilе halinde icabet etmişler, hem spor temasında bulunmuşlar, hem de ileride, mezun olduktan sonra çalışacakları fabrikayı gezip esaslî fikirler edinmişlerdir.

Gönderdiğimiz resim, Aydın San'at mektebi müdir ve muallimlerini fabrika erkânile bir arada göstermektedir.

20 Nisan 1937

SON HABERLER...

Fransız Radikalleri hükûmete sadık

Millî Sosyalist partisi «İhtilâlcî sol cenah» teşkilâtının ilgasını istiyor

Blum, hükûmetin siyasetini izah etti

Carcassonne 19 (A.A.) — «Radikal Sosyalist Gençler» kongresi, bir takrirî ittifakla ve alkışlarla kabul etmiştir. Bu takrirden ezcümle şunlar istenilmektedir:

- 1 — Doktrinlerin iphamdan âri olarak teyit ve tezahür etmesine mezar olacak bir rey verme usulü.
- 2 — Sağ veya sol cenah faşizmlerinin şurîş için yapmakta oldukları davetlere karşı demokrasi hürriyetlerinin müdafası.
- 3 — Bütünçin intizama sokulması, frank kaymetinin yeniden düşürülmesi.
- 4 — Orta sınıfların müdafası.
- 5 — Delbos'un diğer memlekelerin dahilî işlerine müdahaleden içtinab etmiş. Bu zat, bir nutuk söyleyerek islahatın tabkında fazla istical edilmesine muhalif olduğunu beyan etmiştir.

Hatib demiştir ki:

Bazılarının islahatın iki safhası arasında kısa bir tevaküf addetmekte oldukları «vakfa» yı bazı icraatın a-hengindeki fazla süratî tashih etmeğe ve tecrübelerden alınan derslerden istifade etmeğe medar olacak bir te-emmi devresi addedecek olursak a-caba hata mı etmiş oluruz?

Radikal - Sosyalist gençliği reisi Marcel Sableau ziyafetin sonunda bir nutuk söyleyerek ezcümle demiştir ki:

Lehistan'da yeni karışıklıklar

Halkçı köylü partisi azasile polis çarpıştı, iki kişi öldü

Varşova 19 (A.A.) — Havas ajanının muhabiri bildiriyor: Halkçı köylü partisi tarafından yapılacak istenilen bir nümayiş menedilmesi üzerine çıkan bir arbede neticesinde polis nümayişçilerden iki kişiyi öldürmüştür. Bu kanlı hadise-ler efkârı umumiye pek müteessir etmiştir. Hükûmet halkçı köylü partisinin ihtimallerini menderken komünist ele-manların hulûlü dolayısıyla böyle tedbirler almak mecburiyetinde kaldığını ileri sür-müştü. Muhafif gazeteler ise bu tedbir-lerin mahallî partileri gözden düşürmek ve faaliyetlerine mâni olmak maksadıyla ittihaz edilmiş olduğunu iddia etmekte-dirler.

Varşova 19 (A.A.) — Grev hareketi bütün Polonya'da vahim bir şekil almaktadır.

Yukarı Silezya'da «Reis Moscicki» maden ocaklarında 1,400 ameले grev yapmıştır. Grevçiler yevmiyelerinin yüzde 10-15 nisbetinde arttırılmasını istemekte ve aksi takdirde açlık grevi yapacaklarını söylemektedirler.

Biyanystok mensucat fabrikalarındaki grev 12 nisanından beri devam etmektedir. Diğer cihetten muhalif populist ve sosyalist muhterimlerin yeniden tevkifat yapılmıştır.

Greverin akisleri

Varşova 19 (A.A.) — Kağıd fabrikalarındaki grev dolayısıyla gazeteler, pek yakında sahife adedlerini azaltmış ve formlarını küçültmüş olarak çıkacaktır.

Almanyadan gelecek kredili muvaredat

Ankara 19 (A.A.) — Cumhuriyet Merkez Bankasının 12.4.937 tarihinden itibaren, Almanyadan gelecek kredili muvaredatı,

1 — İstihlak maddeleri için üç ay vadeli,

2 — Bunlar haricinde kalan maddeler için mukavelelerinde muharrer vadeleri kabul etmekte olduğu bildirilmektedir.

Arjantin parasının kaymetten düşürüleceği doğru değil

Buenos - Aires 19 (A.A.) — Maliye Nazır gazetecilere beyanatında Arjantin'in yakında parasını kaymetten düşürüleceğine dair çıkan haberlerin esasız olduğunu söylemiştir.

Hâdiseler arasında

Ankara Kömür Sergisi

Ankara'da Beynelmillel Kömür Sergisi 23 nisanında açılacaktır. Bundan yüz sene evvel, Ereğlinin dört kilometre şarkında, «Köseazığı» denilen yerde ilk taşkömürünü bulan Uzun Mehmedden bugüne kadar, Türkiye'de hiçbir rejim ve hiçbir hükûmet, kömürün hem bir millî servet, hem de medeni bir kudret olduğunu anlamamıştır.

Kömürünü dışarıdan almaya mecbur memlekelerin yanında, Türk toprağı, ışığı, harareti ve hareketi sert ve siyah yumruğunda teksif eden bu kudretli madenin en zengin damarlarına sahibdir. İsmet İnönü'nün ve Celâl Bayarın idaresinde kömürü millileştirmek, millî ekonomimizin başlıca hedeflerinden biri oldu. Yabancılar tarafından istismar edilmiş bu mademizi, hararetini dışarıya ve zehirini içeriye veren bir madde halinde kalacaktır.

Kömürün bir medeniyet gıdası ve endüstri lokması olduğunu da inkılâb anladı. Makine onu yiyor ve ondan aldığı kaloriyi ışığa, harekete çeviriyor. İktisadî programın başında sanayilemek olan bir memleketin kömüre vereceği ehemmiyet te bundan az olamaz.

Ankara sergisi, Türk kömürünün aldığı bu yeni manayı teşhir için açılıyor. Gayesi, ışığı ve hararetini vatanın içinde de, dışarısında da Zonguldaktan başlayarak en uzaklara kadar yollamaktır. Yolu açık olsun. PEYAMI SAFA

Heyeti Vekile hurda demir ihracını menetti

Ankara 19 (Telefonla) — Bazı müesseselerle şirketlerin ellerinde bulunan hurda demir malzemeyi dış ülkelere satmak istedikleri anlaşılıyor. Heyeti Vekile verdiği kararla Meclisteğe lâyiha kanuniyet kesbedinceye kadar müstacel tedbir olarak hurda demir ve benzeri maddelerin yurd dışına çıkarılmasını menetti.

Memleketimize iki orman mütehasısı geliyor

Ankara 19 (Telefonla) — Ziraat Vekâleti Bernhard ve Hesse adlı iki orman mütehasısı getirmektedir. Orman umum müdürlüğü vekâletinde bulunan Fahri aslı olarak bu vazifeye tayin edilmiştir.

Türk vatandaşlığına kabul edilenler

Ankara 19 (Telefonla) — Hicret ve iltica suretile yurdumuza gelen 1753 Türk vatandaşlığına kabul edilmiştir.

Balıkesirde yapılan teftişler

Balıkesir 19 (Hususî muhabirimizden) — Vilâyetimizde bir haftadan beri dördü maârif, ikisi adliye, dört mülkiye, ikisi maliye, biri orman olmak üzere 13 müfettiş alâkadar oldukları dairelerde yıllık mutad teftişlerini yapmaktadır.

Kaymakamlar arasında nakiller

Ankara 19 (Telefonla) — Dahiliye Vekâleti memurin intihab encümeni bugün toplandı. Kaymakamlar arasında yapılacak nakillere adli kararname proje-sini hazırladı. Bu proje ile bilhassa cenub vilâyetlerimizdeki kaymakamlar arasında değişiklikler yapılmaktadır.

Simalî Hindistandaki karışıklıklar

Londra 19 (A.A.) — Simla'dan bildirildiğine göre, Veziristan asileri İngiliz kâitına karşı yeni bir taarruz hazırlamaktadır. Kuvvetli asi tahâşşudatı tesbit olunmuştur.

Lord Lloyd söylüyor

(Başarağı 1 inci sahifesi)
Lord Lloyd, bundan sonra dünya vaziyeti, ve Akdeniz meseleleri hakkında beyanı mütalea ederek demiştir ki: — Dünyanın umumî siyasî vaziyeti «fevkalâde» değildir. Akdenizdeki vaziyete gelince, eskisine nisbeten daha iyidir.

Dünya sulhunu korumak üzere, İngiliz hükûmeti birkaç sene evvel silahlarını tamamen bırakmıştı. Fakat, maalesef kimsenin İngiltereyi bu hareketinde takib etmediğinden, Londra hükûmeti silahlanmağa karar verdi. Şimdi kuvvetleniyoruz ve kuvvetleneceğiz. İngilterenin bu hattı hareketi dünya efkârı umumiyesi tarafından takdir edilmektedir, zira, İngiltere sırf sulhu korumak için silahlanıyor.

Lord Lloyd, Londraya giderken yol da Başvekil İsmet İnönü'ne velev birkaç dakika için dahî olsa görüş kendisine tazimatlarını arz etmek istediğini de ilâve etmiştir.

Başvekil İsmet İnönü dün gece Belgrad'dan hareket ettiğine göre, bu mü-lâkâtın Sofya ile Filibe arasında bir istasyonunda yuku bulması muhtemeldir.

Yazan: İsmail Habib

Transit yolunun ötesi

Yeni Karaköse... Bütün bunlar sadece bir kasabanın imarı değil, bunlar devletin «Artık bu yerler benimdir» diye mührünü basmasıdır

Erzurumun enesindeki Deveboynunu aşınca Pasinler ovasına girdik; yetmiş seksen kilometre uzunluğunda alabildiğine bir ova; toprağı hep kar altında tavlananak, kısa, fakat bu yüksek yayladan beklenmeyecek kadar kızgın yaz güneşinin feyizle hububatını fışkırtmasına yetişiren bereketli ova; ve, İran, Kafkas, Anadolu yolları orada birleştiği için bütün tarih meddücüzirlerini sinesinde bir göl gibi toplayıp sinesinden bir göl gibi boşaltan ova. Yalnız son doksan yılda yalnız Ruslarla dört defa cenkleştirmiş ovanın kızıl hatıralarını otomobilin hızla havalandırarak gidiyoruz.

İşte Hasankale, Nef'inin memleketi, bir dağ yamacındaki yüksek ve büyük bir kayalık üstüne kurulup, fil gövdeli bürçlerini çeçevre dizerek, her taraftan ova-ya sert ve mağrur bakan bu kale, adını taşıdığı Unu Hasandan ziyade, yetiştirdiği Nef'i ile öğünüyor gibidir. Kale o-ya nasıl bakıyorsa Nef'i de âleme öyle yukardan ve öyle sert baktı:

Merhaba ey camî minâşî meyi yakutu renk Devri gelsin senden öğreñsin sipihri biderenk

Diye bir kadehe bile bir mehterhane bandosu ihtişamile hitab eden; şürlerini şu fil gövdeli kale bedenleri gibi tunc bir ahenk şikînliliğe gerek, harekete geçtiği zaman çağırıyor kafiyeleri, atlî hü-kûmdarına yetişmek istiyen yaya maiyet alayı gibi, arkası sıra birbirini çığnerce-sine sürükleyip koşturtan Nef'i sahiden böyle tunc kaleli bir beldeye yakıştırdı: Nedimin İstanbul mesirelerine ve Fuzulinin Kербelâ Meşhedine yakışması gibi.

Çoban köprüsü; büyük ovayı yukarı Pasın ve aşağı Pasın diye ikiye bölen, Kargapazan suyunun Arasa karıştığı yerde, Öndördüncü asra doğru, İlhanilerin meşhur Veziri Emir Çoban tarafından yaptırılıp, Evliya Çelebinin «kavsi kuzaktan nişan verir» diye öğdüğü iki yüz metro boyunda, otuz metro yüksekliğinde, altı gözlü, hem hâşmetli hem süslü bir köprü ki yedi asırdır altından Arasın fışılmasını ve üstünden tarihin uğultusunu geçiriyor.

Nehrin fışılmasına sorarsan tarihin uğultularının içinde en gümbürtülü Timurlu gelişmiş, Bütün bu ovadaki kaleleri meyva devşiren gibi düşünen o cihangirin bu kalelere nasıl saldırdığını, fârisî dilde onun tarihini yazan Şerefettin'in tumtu-raklı lisanından dinliyeniz: Zelzele gibi yürüyün Timur ordusundaki askerler Mırsırdaki Nil nehri gibi coşkun akardı; bu askerler yıldızlar kadar çoktu ve onların safları gözikiprikleri kadar muntazam dizilmişti. Kalelerden onun ordusuna atılan taşlar balımu gibi erir, fakat onun ordusundaki büyük mancınklar tara-fından kalelere atılan iri tañlar bürçler üzerinde kanad süzen kuşlar gibi uçuşurdu!

İşte Pasinlerin sonundaki Horasan; İran ve Kafkas yollarının ayrıldığı, Arasın körpeleğin çıkıp nehirleştiği, ve Yavuzun Çaldıranı giderken köprü kurdu-ğu yer. 1514 yılının gene böyle bir ağustos ayında, şu dalgalı sırtlara ordu-gâhını ve otağını kuran Yavuz, haftalar-dır yürüye yürüye bulamadığı düşman kişirtmek için, Acem Şahına yağdırdığı mektubların cevabını beklemekteydi. Keşfinin Selimnamesi, peltek bir nazım içinde ballandıra ballandıra bu mektub-ları anlatır:

Ey memalik Şahı ırın yok mudur? Cür'et ehil hiç süvarın yok mudur? Kande kaldı lafû güftarin senin...

Çok şükür Şahın cevap geldi:

Dedi İsmail bini Haydar memem Bi tekellüñ gelir ise Şahî Rum Bizî ateş bilsin ol kendini mum!

Meğer ne bilsin, asıl kendi ordusu üç beş gün sonra kızgın bir ateşe düşmüş mum gibi eriyerecektir.

Tahireğini trmanyorumuz; üç bü-yük hörgüçlü transit yolunun son ve en yüksek engeli, Doruk 2800 rakımında, durakladığımız yerden tepeye kadar beş altı yüz metroluk bir yokuş uzunuyor. Dağın böğrü üstünde geniş kaviserle hele-lesonlanarak yapılmış değil de dağın veyirine asılmış gibi dik ve aşağıdan yukarı bütün endamını gösterdiği için gözü yıldırın yaman bir yokuş.

Gediğin öte yamacında Kızılyokuşu iniyoruz. Hep kızıl renk. Neden sonra bakır kayalıklı yağın bir boğazın darlığı-

na girdik. İşte Tellâln Hanı denen maceralar yeri. Boğazın bittiği yer. Biten boğazın solunda, büsbütün dikleşen kayalıklar üstünde, yer yer küçük oyuklar görülmüyor. Bunlar vaktile eşkiya tarafından kayaların böğrü içinde yontularak yapılmış acele basamaklı merdivenin pencereleriymiş. Dereden su almak için o gizli merdiveni sınıb çevikliğe inip çıkan şakiler, değil geçen yolculara, toplile tüfeğile gelen devlete bile meydan okur-lardı. Şimdi orada yalnız yol yapan amelle çadırları var, şakilerin ışığı yerine silindirlenir düdüğü; mühendis aileleri bir masa başında gramofon çalıyor. Düne bak ürper, güne bak keyiflen. Yalnız şerefenden kuvvet almak için değil hale şükretmek için de maziyi bilmeliyiz.

Elli altmış kilometre uzunluğundaki Eleşkird ovası, orta yerden boylu boynu ovanın mustatiline ikiye bölerek, bir soseden ziyade geniş ve yüksekçe bir seddi andırır, acayib silindirağlı ve cetvellerle çizilmiş gibi düzgün, otomobilin üstüne de bitip tükenmek bilmez bir yüz-tünden gidiyoruz. Sağda, Kandil ve Kiligeddiği dağlarının hörgüçleme silsilesi, solda 3400 küsurlük endamile tek başına heylulî bir eham halinde ovanın baş-bekçisi gibi yükselen Köseadağı. Bu dağ bu havalinin aynı zamanda en yanlış barometrosudur. Onun başı açıkta hava iyi, bulutlysa yağmur var, karanlık ve çatlak, hemen darvarları filân derleyp toplayın, boralar ve çığlıklarla kıyamet kopacak.

Akşam basarken Karaköseye vardık. İçinde Kor suyu, altında Murad nehri, yanında Eleşkird Irmağı; yeri güzel, fakat şu altı yedi bin nüfuslu vilâyet mer-kezinin adına bak; hem kara, hem köse; eskiden ismi de cisminde uygunmuş; in gibi, yerin kabarmasından yapılmış gibi, kara topraktan evler. Fakat şimdi bu evleri yırtıp atan geniş bir cadde; sonunda meydan, meydana betonarme bir ordu mahfili; karşısında henüz bitmemiş kâr-gir bir otel; ötede kırmızı damını ufuk-lara germiş bir hastane, ileride pavyon pavyon büyük bir kışla, şurada yepyeni bir mektep, orada...

Bütün bunlar sadece bir kasabann iman değil, bunlar devletin «artık bu yerler benimdir» diye mührünü basma-sıdır. Vatan içinde vatan buluyoruz. Gözü-müzü içten çok dışa diken mazi yerine götürmüze içe çevirdik. Giden diş aç-kaldı ki asıl içi götürsün. Eski genişliği bu asıl içe yaptık, o genişliğe sarılır-ken bu içi unuttuk. Hele doğu Anadolu... Bu yerler ki asırlarca haritamn içindeydi, ancak şimdi biz onların içindeyiz. Mazinin şerefinden ayrılmak nekadır gafletle gaffetle bağli kalmamak ta o kadar vazifemizdir. Karakösedeyurd içinde yurdun doğusunu selâmladım.

İSMAIL HABİB Muhterem Hüseyin Cahid Yağcıma:

Yedi Gün mecmuasının 7 nisan ta-rihli nüshasındaki cemilekâr makale-nihî okudum. Benim bu sütunlardaki «Preñsenin Romanı» başlıklı yazımda kullanılan «lâik» kelimesine ilişerek, bir kelimeden üç sütunluk, fakat güzel bir makale çıkarmışsınız. İyi ama ben aynı kelimeyi daha önce 28 ikincikânun tarihli «Trabzonu Gezerken» serlevhali yazımda da kullanmıştım. İkinci sütun-sondan üçüncü fıkrasında şöyle demişim: «Trabzonun en kabarkı ve sıflarından biri lâik manzaralı oluşu-dur... Bir de Trabzonu metaassab sanır-z, memleketi bilmeden sonra san sanabildiğini gibi.»

Okuduklarımızı bütün bir makale i-çinden tek kelimeyi cimbişlyacak kadar dikkatli okuduğunuza göre bu Trabzon yazısını ya okumamış veya o-kudunuzla lâik kelimesini o manada kullanmadığımı yadırgamamış olacağ-sınız. Aynı kelime bir belde için kulla-nılınca doğru oluyor da Trabzulaş için kullanılınca neye göze çarpıyor?

Muhterem üstad, size o yazıdaki ke-limeyi böyle göze çarpacak şekilde ay-ırkı gösteren, bir kere sizin, serlevha-dan sonuna kadar yazıya hâkim olan fantezi edaya dikkat etmemiş olmanız, bir kerde benim o kelimeyi daha aşı-ğda kullanacak yerde daha yukarıda kullanmışsınız. Siz, Selçuk tarihinden bir roman kanavicesi çizmek isteyen o yazıya bu zaviyeden bakaydınız, o ke-lime de size o kadar ciddi görünmiye-cek; ben de kelimeyi öyle en başa al-mıyaydım, araya giren vak'ânın kas-dedilen manaya vereceği köpüklü ha-

Kral Edward'ın açtığı yola gidenler!

Cavalı Prens te tahtından feragat edecekmiş!

Cava Prensi - rinden birinin Nadya isminde bir Yunan güzeline geçirdiği aşk macerasını ve bu macera neticesinde evlenmeye karar verdiklerini, hatıta düğün hazırlıklarının başladığını birkaç gün evvel yazmıştı. Fakat, son gelen Avrupa gazetelerinin haber verdiğine göre Felemenk Kraliçesi Wilhelmine, bu iki gençin birleşmesi için elzem olan kararını ve müsaadesini vermek hususunda tereddüde düşmüş-tür. Buna sebep de Cavalı Prens'in islâm olması ve sarayında birkaç zevcesi bulun-ması ihtimalidir.

Cava sarayının usullerine ve âdetlerine dair ortada dönen bazı rivayetler de Nadya'nın evlenmesine müsaade edecek olanları endişeye ve tereddüde düşürmektir. Bu rivayetlere göre, Cava Prens'inin saraylarında, zevcelerin kıskancılığı yüzünden zehirleñip ölen kadınlar az değildir.

Felemenk Kraliçesinin tereddüdü, Cavalı Prens'in ihtimali karşısında, Red Cavalı Prens'in, tahtından feragate rıza göstermeğe hazır olduğu söyleniyor. Saint Moritz'de başlayan aşkın Cavadada mes'ud bir neticeye ulaşması için Prens'in tahtından uzaklaşması mukadderse, gö-nül işlerinde hükümdarların tebaalarından daha bahtsız olduklarına bir kere daha şahid olacağız demektir.

İnebolu faciasının muhakemesi

İzmir 19 (Hususî muhabirimizden) — İnebolu vapurunun batmasıyla vukua gelen faciann muhakemesine bugün de devam edildi. İstikbal vapurunun kaptanı Mustafa'nın istinabe suretile alınan şahadeti okundu. Mustafa, «İnebolu vapuruna yaklaştım; halat attırdım. Ortada tayfalar yoktu, halatı tutan olmadı, bir dakika sonra İnebolu battı. Üç-çüncü kaptan, ateşçiler, yağalar bir fi-lika ile vapurumuza geldikleri zaman İnebolu henüz batmamıştı. Kurtarıl-birdi dedi. Muhakeme başka güne talik edildi.

fiplik yüzünden kelime de daha müte-bessim görünecekti.

İşin esasına gelince: Evet kelime fransızca «rühan sınıfına mensub olmayan» manasına geliyor, fakat biz onu dilimizde kat'iyyen o manaya kullanmıyoruz. Bizde rühanlık olmadığı için kelimeyi kendi lisanındaki mana ile kullanmamız icab edeydi o kelime-nin dilimize girmemesi lâzım gelirdi. Bunda hakkımız var mı? Dillerin ya-l-nız mantıkla yoğrulmadığını iyi bilenlerdenseniz üstad; bizim süprüntü manasına kullandığımız «müzahafat» kelimesinin arabcadaki aslı mücevher manasındadır!

Kelimenin fransızcadaki esas mana-sına göre, işaret ettiğiniz gibi, bizim bütün sarıklı hocalarımıza da lâik de-mek doğru olur. Fakat kelimenin bizim dilimizde aldığı manaya göre bu hiçbir vakit doğru olmaz. Biz ancak ve mese-lâ «Hüseyin Cahid eskidenberi lâik bir zattı» dersek doğru söylemiş oluruz.

Bizde din işlerini dünya işlerine karıştırmamak manasına gelen lâik ke-limesinin bu hüviyetindeki elastikiyet-ten istifade ederek lâikliğe din «esc-taire» lüğiden kurtulmuş manasını da veriyoruz. Bu itibarla kelime dünyevi-lik gibi bir mana alıyor. Onun için bü-tün hocalara, kelimenin esas manasına göre lâik diyemiyoruz ama, bizdeki kullanımına göre, Tanzimat devrinin nurlu sarıklılarından heca Tahsin, yahud sizin devrinizdeki Şehülislâm Musa Kâzım gibi ülemaya lâik diyebilio-ruz.

Devletin menfaati için oğlunun hu-risiyan olmasında beis görmiyen Tuğ-rulşaha da o sıfat dinde sektekâr gös-termediği için verilmişti, yoksa «ırsı cah sevikle din gibi mukaddes bir hissi ayaklar altına almak istediği» için de-gil.

Güzel makalenizde «müdakkik, mü-nakkid, edib» diye mükerremen ibzal ettiğiniz nezaket ve semahate teşekkür ederken bizler gibilerin kullanacağı kelimelerin nümüne ittihaz edilmesi tehlikesi hakkındaki endişenize karşı da şunu arz ederim ki canlı bir uzviyet olan lisanlar neyi hazmedip neyi etmi-yeceğine pek iyi bildiği için yanlış olan şey vahiyile indirilse dahî tutamaz. Verdiginiz vesileden istifade ederek takdirlerimi ve hürmetlerimi sunarım muhterem üstad.

İSMAIL HABİB

Karınca'nın bacağı!

Ben, her işin önünü ve sonunu çok ince düşünen bir adamımdır. Bunu, kendimi metemek için söyleyeyim, çünkü belki bir meziyet değil, bir kusurdur. Bu huy insanın cesareti ve atılganlığı karar, bir mesele hakkında derhal karar verip tatbika ve fiyata geçmesine mâni olur.

İşte nitekim son bir hâdisede de gayet ince eleyip sık dokumağa kalkıştığım için çok müşkül vaziyette kaldım, bir dost kaybettim.

Arkadaşım Feridin amcası Hasan Sarıkurt kısa bir hastalıktan sonra Ankara'da vefat etti. Bu haberi gazetelerde okuduğum vakit, ne yalan söyleyeyim, çok müteessir oldum. Vakıf Hasan Sarıkurtu pek yakından tanıyıordum. Kendisiyle ancak birkaç defa görüşmüştüm. Fakat Ferid çok eski bir dostumdur. Lisede beraberdik. Sonraları da haftada değilse de on beş, yirmi günde bir mutlaka buluşurduk.

Arkadaşıma uğradığı felâketten dolayı duyduğum ıstırapı bildirmek, onu kısmen olsun teselli etmek lâzımdı. Ne yapayım ki kalkıp gidemedim. İşlerim, derslerim beni burada bulmağa mecbur ediyordu. O halde mektup yazmam gerekti.

Bazıları vardır ki bu çeşid şeyleri angarya bir vazife gibi telâkki eder. Ben öyle değilimdir, hangi işe kendimi veririm benliğim onlara doldurur, şahsiyetime müthiş bir telkin yaparım. Feride yazacağım taziyet mektubu için de masamın başına geçtiğim vakit kâğıtları hatırım, dudaklarımı ısırırım, yüzüme çazın bir eda verdim. İhtimal bu, muharirlik mesleğinin bende itiyad haline getirdiği bir huy olacak. İki dakika içinde şu satırları kaleme aldım:

«Aziz ve sevgili kardeşim, Amcamın vefatına uğradığın felâketi haber aldığım zaman duyduğum teessür ve ıstırapın dercesini tasavvur edemezsin. Yıldırım vurulmuş gibi saatlerce bihuş ve hareketsiz kaldım.

Anne ve babadan mahrum olduğum halde amcam sana onların yolculuğunu hissettirmiyordu. Heyhat, bu kayıp kimbilir hayatında ne boşluk vücutte getirecektir. Hemen trenle atlayıp oraya gelmek ve seni kollarım arasında sıkarak teselli etmek istedim. Fakat kabil mi? İnsan bu dünyada her arzusunun nail olabilir mi? Maiyet kaygısıyla merbut olduğum meşguliyetler buna imkân bırakmadı, şu mektubum o vazifeyi ifa edebilirse ne mutlu... En derin sevgilerimi sunarak gözlemlerini öperim.»

İmzalayıp zarfa koymak üzere iken müthiş bir tereddüde düştüm. Fazla mubalâga etmemiş miydim. Amca, ne de olsa insana biraz uzaktı. Hele onun amcasının benimle alakası ne kadar azdı. Bu kadar ileri gitmek doğru muydu? Bir müddet sonra karışı veya kardeşini ölecek olursa ne yazacaktır?

Mektubu baştan aşığıya kadar tekrar okuduğum zaman müteessirane olmaktan ziyade gülüne buldum ve yırttım. Bir

ikincisini yazmağa koyuldum. Bu sefer fazla mubalâgalı olmasını istemiyordum. Söyle basit, orta, hatta onu fazla içlendirmeyecek birşey!

«Azizim Ferid, Seni ötedenberi çok sevdiğimi pekâlâ bilirsin. Amcamın ölümüne uğradığın felâketten dolayı müteessir olmadım, derssem yalan söylemiş olurum. Fakat elden ne gelir, hepimiz bu yolun yolcusu değil miyiz? Binaenaleyh bu feci hâdiseyi soğukkanlılıkla karşılayıp kendini üzümeyeceğini ümid eder, sevgilerimi sunarım, muhterem dostum!»

Baktım, gene olmadı. Veleki amcası olsun, sevdiği ve hürmet ettiği bir şahsiyeti kaybetmiş bir adama bu kadar lâubalilyane mektub yazılır mı? Anladım ki o andaki ruhi haletim böyle birşey hazırlamağa müsaid değil... İşi geceye bıraktım. ***

Yatmadan evvel üstüste birkaç sigara içtim. Kalemime eldim... Yazdım, çizdim, bozdu, karaladım, yırttım... İmkânı yok münasib bir formül bulamadım.

İki üç gün bu taziyet mektubu bana müthiş bir derd oldu. Sinirlerim bozuldu, iştiham kaçtı. Uykusuzluk başgösterdi. Eş dost tanıdıklar:

— Bugünlerde büyük bir düşünce var.. Adeta sarırp solmağa başladım! Diyordular. İçimden:

— Ne olacak, kır kırk yarmıya kalkışının akibeti budur!

— Diye mırıldanıyordum amma, onlara sırımı faşedemiyordum.

Günlerce kendimi yiyip bitirdim. Lâkin o mahud mektubu imkânı yok yazamadım. Ey.. artık bu kadar fazla idi. Feridin amcasının; hem de hayatta iken, epeyce muhtac bir vaziyette olan dostuma yardım etmekten çekinecek kadar cimri amcasına ölümü için helak olacak değildim ya.. Bir arkadaşta telefon ettim, o akşam sinemaya gittik.. Ertesi gün gene buluştuk. Hayatım yavaş yavaş tabii cereyanını aldı. Feridi de, amcasını da, taziyet mektubunu da unuttum gittim. ***

Fakat bir de madalyanın ters tarafını çevirelim. Onun amcasının ölümü ve kendisine yazılacak taziyet mektubu için günlerce ıstırap çektiğim, kıvr kıvr kıvrandığım halde geçen gün Beyoğlunda rast geldiğim Ferid selâmını almadan başını öbür tarafa çevirip geçmez mi? İş bu kadarla kalsa ne iyi.. Müsterek habablarımızdan bir ikisine de:

— Ben, demiş, Sacid kadar aşağı, başağı insan görmedim, iyi gün dostu derler ya işte bu kadar olur. Amcamın ölümü için bana bir satırlık taziyet mektubu bile göndermek zahmetine katlanmadı! Hakki var.. Kabahat benim! Herşeyde karınca'nın bacağına aramağa kalkmanın cezası!

AHMED HİDAYET

Amerikada grevler gittikçe şiddetleniyor

Amerikadaki grevler gittikçe tevessül etmektedir. Grevler bilhassa Ohio vilâyetinde kanlı çarpışmalar halinde almıştır. Resmimiz grevcilerle sivil polislerin çarpışmasını göstermektedir.

Van Orta mektebinde güzel bir mûsamere

Van (Hususi) — Orta mektebimiz gençleri, mezun olacak arkadaşları ile güzel bir mûsamere verdiler ve bu arada Kozan Oğlu piyesini oynadılar. Gönderdiğimiz resim bu piyeste rol alan gençleri sahne kıyafetleriyle göstermektedir.

Tarihî Bibliyografya Seyahatname

Yazan: Üsküdarlı Mustafa Dede

Yazma. (12) varak. Fatih Millet kütüphanesi. Umumi numara 851.

Üsküdarlı Mustafa Dede namında bir zatın 18 inci asrın son yıllarında, 1793 e doğru kaleme aldığı bu risalede Anadolu'ya aid çok güzel kayıtlar vardır ki aşağıya hemen aynen alıyorum. Saatler, bir evvelki konakla olan mesafeyi göstermektedir:

Üsküdar'dan kalktıktan sonra Kartal 4 saat. Gebze 5 saat, aslı Geyikyağı imiş. Hersek 3 saat, konulmayıp doğru varılır. İznik 12 saat. Lefke 4 saat, ipek böceği yetiştirilir. Vezirhanı 5 saat, ipek böceği yetiştirilir. Söğüt, nazik üzüm turgusu ve lâtif ayvası olur. Bilecik yakın olmakla beraber kadife yastık götürüp satılır. Eskişehir 9 saat, «Mahalle» somunu derler, gayet piskin ekmeği olur, ahalisi lüle yaparlar. Seyidgazi 9 saat, odun kıymetlidir. Hüsvrepaşa 8 saat, bir harab yerdir, suyu azdır, ahalisi kilim işlerler. Bolvadin 13 saat, ahalisi kilim işlerler. İshaklı 7 saat, azim bahçeleri vardır, meyvası çoktur. Akşehir 5 saat, mükellef-hanları ve lâtif kaynağı vardır, ucuzluktur. Iğın 9 saat. Lâdik 10 saat, süt, yoğurd ve gayet lâtif sadeyağ bulunur. Konya 8 saat, muazzam kalesi vardır, Valide hanı derler bir hanı vardır, helvası meşhurdur, her şey bulunur. İsmil 12 saat, bir büyük karyedir, kısn odun bulunmaz. Karapınar 10 saat, bir azim karyedir, ahalişi çorab işlerler. Ereğli 12 saat. Ulukışla 10 saat, Öküz Mehmed Paşanın büyük bir hanı vardır. Çiftihan 7 saat, dağ içidir, beyaz âla gümeç balı olur, kış günü meyva bulunur. Rama-zanoğlu yaylası 7 saat. Çakın 12 saat. Adana 10 saat, iki kapılı muazzam büyük bir köprüsü vardır. Mesis 7 saat. Kurkulağı, bir palanga gibidir, içinde camii ve han vardır. Birkaç aded uluk demir topları vardır. Payas 9 saat, yaz günü bu konağa konulmaz, çadırda yatılır. Belenk 7 saat, gayet güzel ekmeç pişirirler. Antakya 9 saat, gayet büyük kaledir, şenliği bir taraftındadır. Bağ ve bahçe ve meyva tabire sığmaz.

Reşad Ekrem Koçu

Çağrılar, konferanslar, kongreler

Beşiktaş Halkevinde Hâmid gecesi

Beşiktaş Halkevinden: Büyük Türk şairi Abdülhak Hâmid'in ölümü dolayısıyla 21/4/1937 çarşamba günü saat 20,30 da Beşiktaş Halkevinde bir Hâmid gecesi tertib edilmiştir. Hâmid gecesi programını aşağıdadır:

1 — Tören 21/4/1937 çarşamba günü saat 20,30 da başlanacaktır.

2 — Hâmidin hayatına ve eserleri hakkında Evrimiz Dil, Tarih, Edebiyat komitesi başkanı Muzaffer German tarafından bir söylev verilecektir.

3 — Hâmidin hayatına aid resim ve fotoğraflar projeksiyonla canlandırılacaktır.

4 — Evrimiz Edebiyat Şubesi üyeleri tarafından Hâmidin şiirlerinden inşadlar yapılacaktır.

5 — Hâmidin tiyatro mevzuları üzerindeki eserlerinden bazı parçaları temsil edilecektir.

6 — Törenin sonunda bir dakika sükûtla ayakta durulmak suretili Hâmidin ruhu taziz edilecektir. ***

Kadıköy Halkevinden: Büyük Türk şairi Abdülhak Hâmid'in ölümü dolayısıyla 21 nisan 1937 çarşamba akşamı saat 20,30 da Evrimiz salonunda hayati ve eserleri hakkında M. Turhan Tan ve Behçet Yazar tarafından konferanslar verilecek ve büyük bir tören yapılacaktır. Bütün yurdtaşlar gelebilir.

Şehremini Halkevinden: Evrimizde yapılacak koro ve ağır armonikalarmı çalmak üzere kayıd devam etmektedir. 14 yaşından itibaren herkes gelebilir. ***

21 nisan çarşamba günü saat 20,30 da Evrimizde büyük şairimiz Hâmid için bir gece hazırlanmıştır. Bu gecede Hâmidin hayatı ve eserleri ayrı ayrı konuşulacak, şiirleri okunacaktır. Herkes gelebilir. ***

Evrimizde yeni teşkil edilen bando için kayıdli gençlerin muayenesi Gureba hastanesinde yapılmak üzere bir an evvel müraaatleri ilân olunur. ***

Evrimizde şapka, çiçek, nakış, diktiş dersleriyle stenografi dersleri başlanmıştır. Derslere hergün saat 14 ten itibaren yazılır. Arzu edenlerin bir an evvel yazılmaları. ***

Kadıköy Halkevinden: 23 nisan 1937 cuma akşamı saat 21 de Evrimiz salonunda Bay M. Turhan Tan tarafından (Cinli Hoca) adlı bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

Aslan, fil vesair vahşi hayvanların kralı
Balta görmemiş ormanların hâkimi
Hakikî ve biricik TARZAN
JONNY WEISSMULLER
En son, en yeni ve hakikî maceralarla dolu
TARZAN KAÇIYOR
Türkçe sözlü film. Bugün İPEK sinemasında

TÜRK SINEMASINDA

ALLESSANDRO ZILIANI
Milano operası tenoru

AŞK ŞARKISI filminde herkesi hayran ediyor.

Bolu Halkevinde muvaffakiyetli bir temsil

Bolu (Hususi) — Halkevimizin temsil şubesi, konferans salonunda büyük bir kalabalık kütlesi önünde oynadığı «Gömdüğüm Cihan» adlı piyeste büyük bir muvaffakiyet kazandı ve veremle mücadele için halkta derin itibar husule getirdi. Gönderdiğimiz resim bu piyeste temsil eden gençleri bir arada göstermektedir.

Konyada mahsul çok iyi

Konya (Hususi muhabirimizden) — Mintakamızda kışın iyi ve karlı geçmesi yüzünden göl ve kaynak sularında mahsüs bir artma vardır. Geçenlerde yağın yağmurlar ve karlar da derelerdeki suları bir hayli çoğaltmıştır. Beyşehir gölünün su seviyesi yükselmiş olduğu için sulama kanallarına su alınabilmekte ve ziraat sahasına bol bol verilmektedir. Göle yetişen kuzkula nadımdaki balıklar da bu yıl pek boldur. Beyşehir balıkçıları faydalı ihracat yapıyorlar. Kızılkanad uskumru büyüklüğünde ve çok lezzetli bir balıktır.

Meram deresinin bollaşan suyu bütün bağ ve bahçelerin sulanmasına kafiye ediyor. Bunun için bu yıl Konyada bağcılık edenlerden derliye tesadüf olunmamaktadır.

Mudurnu Halkevinde faaliyet

Mudurnu (Hususi) — Halkevimiz, kazamızı teşkil eden yetmiş dokuz muhtarlığı on birliğe ayırmış ve oralarındaki köylümüzün her cihette kalkınması için faaliyete girişmiştir. Bu cümleden olarak azadan mürekkeb yüz kişilik bir kafiye Pelitözül birliğine gitmiştir. Orada içtimaf yardım kolu çocuklara hel-diyeler, fakirlere yerli kumaşından elbiselikler dağıtmıştır.

Temsil kolu köylü için çok uygun bir piyese seçmiş ve Aşar Soyguncuları komedisini temsil etmiştir.

Musiki kolu yerli ve millî havalarla halkı şenlendirmiş, köy ve Ev gençleri bir arada oyunlar oynamışlardır.

Çumra köylerinde telefon

Çumra (Hususi muhabirimizden) — Çumra kazasına bağlı 60 köy arasında telefon tesisi yapılmıştır. Her köy birbirine ve kaza merkezine, kaza merkezinden de vilâyete bağlıdır.

Yeni 10 paralıklar

Yeniden darbedilecek madeni on paralıkların şekilleri İstanbul Darbhane müdürlüğü tarafından Maliye Vekâletine gönderilmiştir. Darb hazırlıkları bitmiş olduğundan Vekâletten emir gelir gelmez işe başlanacaktır.

İRTİHAL

Merhum Sami Paşanın kardeşi Hayrullah Paşanın torunu İnhisarlar Umum Müdürlüğü Evrak müdürü Bay Necib Kocamehi vefat etmiştir. Cenazesi bugün Cerrahpaşa hastanesinden kaldırılacak öğle namazı Aksarayda Valide camisinde eda edildikten sonra aile kabristanına defnedilecektir. Merhum is-tibdad aleyhinde çok çalışmış, Şürayı Ümmetin İstanbul muhabirliğini yapmış hamiyetli, vatansaver bir zattı. Allah rahmet eylesin.

Mevlidi Nevebi

Kayseride vefat eden değerli şahnesan'atkarlarımızdan «İsmet Fahri Güllü» ün ruhuna ithaf edilmek üzere yarın öğle namazını müteakib Şehzade camii şerifinde Mevlidi Nevebi kiraat edileceğinden meşhuru sevenlerin ve ihvani dinin gelişerini rica olunur.

AKŞEHİRDE

Kanaat Pazarı
Cumhuriyet Gazetesinin ve bütün mektep kitapları, kırtasiye, gazete ve mecmuaların tevzi yeridir.

DİKKAT!... DİKKAT!...

SARAY SİNEMASI

22 NİSAN PERŞEMBE AKŞAMI

Senenin üç güzel ve mükemmel filmi

Müşabakasına başlıyor

Bu müşabaka; kıymetli mükâfatları olan bir keşide ile hitam bulacaktır.

Müşabakanın programı:

22-29 nisan - BAKİR DELİKANLI MÜMESSİL GARY COOPER

29 nisan 6 mayıs - DANS DEVAM EDİYOR ZARAH LEANDER

6-13 mayıs - PATRONUM... KOCAM CLAUDETTE COLBERT

Perşembe akşamı için yerlerinizi evvelden aldınız.

Yarın akşam SUMER sinemasında

LEO SLEZAK - ADELE SANDROCK - HANS

MOSER ve PAT PATAŞON

gibi 5 mükemmel komiğin ilk defa olarak

beraber oynadıkları

PAT ve PATAŞON SİRKTE

Nükte - Kahkaha - Fantezi ve musiki komediyi göreceksiniz.

Musiki: ROBDRT STOLZ

KRONŞTAT BAHRIYELİLERİ

Rus ihtilâlinin en meraklı filmi

RADYO

Bu akşamki program

İSTANBUL:

12,30 plâka Türk musikisi - 12,50 havadis - 13,05 muhtelif plâk nesriyatı - 14,00 son - 17,00 İnkılâb dersleri: Üniversitelerden naklen, Yusuf Kemal Tengirşenk tarafından - 18,30 plâka dans musikisi - 19,30 Eminönü Halkevi sosyal yardım şubesi namına konferans: Operatör Sırrı (Evliliğin muhtelif cepheden tetkiki) - 20,00 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları - 20,30 Ömer Rıza tarafından arabca söylev - 20,45 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları: Saat ayarı - 21,15 Şehir Tiyatrosu dram kısı (Antar) - 22,15 Ajans ve Borsa haberleri ve ertesi günün programı - 22,30 plâka sololar, opera ve operet parçaları - 23,00 son.

DIKKAT: Çocuk Esirgeme Kurumu namına konferans: Saat 19,00. Operatör Halil Ziya.

VIYANA:

13,25 BAHAR ŞARKILARI - 18,45 ŞAN KONSERİ - 19,05 edebî yayın, fransızca ders ve saire - 20,15 ev musikisini öğrenelim! - 20,35 konuşma - 21,05 KORO KONSERİ - 21,45 MEŞHUR HAVALAR - 22,50 VİYOLONSEL KONSERİ - 23,15 haberler, hava - 23,25 ŞAN VE MUSİKİ - 24,35 son haberler.

BERLİN:

17,35 ŞAN VE MUSİKİ - 18,35 san'at bahisleri - 19,05 BÜYÜK KONSER - 20,05 spor - 20,20 MUSİKİ - 20,45 günün akisleri, haberler - 21,15 KÜÇÜK ORKESTR - 21,30 karışık yayın - 22,35 KÖKÇÖR - 23,35 EĞLENCELİ MUSİKİ VE DANS HALVALARI.

PEŞTE:

18,05 PİYANO KONSERİ - 18,35 piyano - 19,20 gramofon - 20,20 seyahat - 20,50 BÜYÜK KONSER - 21,55 haberler - 24,05 İngilizce konferans - 24,20 MUSİKİ - 1,10 son haberler.

BÜKRES:

18,05 gramofon - 19,50 konferans - 20,10 BALALAYKA KONSERİ - 20,4 5 ŞAN KONSERİ - 21,05 konferans - 21,20 SENFONİK KONSER, istirahat esasında haberler, spor, sonra gramofon - 23,50 almanca ve fransızca haberler.

LONDRA:

18,05 çocukların zamanı - 19,05 ASKERİ BANDO - 20,05 haberler, hava ve saire - 20,35 PİYANO MUSİKİSİ - 30,55 edebî yayın - 21,15 KONSER: MOZARTIN ESERLERİ - 22,05 OPERET YAYINI - 23,05 hava, haberler ve saire - 23,30 DANS ORKESTRASI - 24,35 hava, haberler ve saire - 24,45 gramofon.

PARİS İ.P.T.T.İ:

18,05 İSVİÇRE MELODİLERİ - 18,20 gramofon ve konferans - 19,20 konuşma ve piyano - 19,35 haberler - 20,05 ŞARKILAR - 20,20 gramofon, hava ve haberler - 21,05 şüpsizler - 21,35 SENFONİK KONSER - 23,35 haberler, gramofon, hava.

ROMA:

18,20 KEMAN KONSERİ - 18,55 hava, haberler ve saire - 21,35 konferans - 21,45 MUSİKİ VE NAPOLİ ŞARKILARI - 22,05 Palermo'daki tiyatroların birinden naklen: OPERA YAYINI, istirahat esasında haberler, hava.

NÖBETÇİ ECZANELER

Bu akşam şehrin muhtelif semtlerinde nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul elhindekiler:

Eminönünde (A. Mınasyan), Beyazıdd (Haydar), Küçükpazarı (Hikmet Cemil), Eyyübülunda (Hikmet Atlamaz), Şehreminde (Nazım Sadık), Karagömrükte (Suad), Samatya (Eroflora), Şehzadebaşı (Üniversite), Aksarayda (Ziya Nur), Fenerde (Emilyadi), Alendarda (Abdülkadir), Bakırköyünde (İsteyan).

Beyoğlu elhindekiler:

İstiklâl caddesinde (Della Suda), Galatada (Hüseyin Hüsnü), Taksimde (Limonciyan), Şişlide Halâskâr caddesinde (Nargileciyan), Kasımpaşada (Vasif), Hasköyde (Barbut), Beşiktaşta (Nail Halid), Sa-yirde (Nuri).

Üsküdar, Kadıköy ve Adalarda:

Üsküdar (Selmiye), Kadıköyünde Mu-vakkithane caddesinde (M. Tevlik), Bü-yükada (Halk), Heybelide (Tanas).

Teşekkür

Denizyolları İdaresinin Gülcemal vapurunda doktorken geçen gün İneboluda vefat eden pederim Hüseyin Hüsnü Baldaşın cenazesinin hazırlanması ve İstanbulu sevki hususunda kıymetli yardımlarını esirgeyen İnebolu hükümeti erkânile Erzurum ve Gülcemal vapurları süvari ve tayfalarının ve aynı zamanda İstanbuldaki cenaze merasimine iştirak eden ve taziyete bulunan muhterem zevata bütün alle namına teşekkürlerimin iblağına muhterem gazetemi zîn tavassutunu rica ederim.

Üniversite Ecebeli Diller mektebi profesörlerinden A. F. Baldaş

ÖLÜM

Ordu tüccarlarından Zaloğlu Bay İsmail tedavide bulunduğu Ayasofyada Yerebatanda Sağlık Yurdu hastanesinde vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat on buçukta hastaneden kaldırılıp Beyazıt camii şerifinde öğle namazını müteakib namazı kılınarak Edirnekapı Şehidliğine defnedilecektir. Kendisine rahmetler, kederde ailesine sabırlar dileriz.

Teşekkür

Oğlumuz Necib Sırrımın irtihali sebebiyle uğradığımız derin kaderimize iştirakle bizi ziyaret, telgraf ve mektuplarla teskin ve tesliyye inayet buyuran akraba ve ehlibba ve ihvana ayrı ayrı teşekkür takatimiz olmadığımızdan hepsine birden ayrı şükran eyleriz.

Refikası Profesör Feride Mehmed Ali Aynı Kızları Nezihe ve Refika

Üsküdar Hâle sineması LOREL ve HARD HİNDİSTANDA Türkçe sözlü

Başvekilimiz geliyor

Dün geceyarısı Belgrad'dan ayrılan İsmet İnönü fevkalâde samimî tezahüratla teşyi edildi

[Baştafı 1 tnci sahifede] kili Dr. Aras, İstasyonda, Başvekil Stoyadinoviç ile bütün diğer Yugoslav nazırları teşyi etmiş ve mızıkâ ve sancak ile bir ihtiram bölüğü selâm resmini ifa etmişlerdir.

Vaktin geç olmasına rağmen, büyük bir kalabalık, Türk devlet adamlarını hareketlerinde şiddetle alkışlamış ve dost müttelik Türkiye'nin Başvekili ile Hariciye Vekilini Sofyaya götüreceği olan hususî tren, alkışlar ve «Yaşasın Atatürk» ve «Yaşasın Türkiye» ve «Yaşasın Türk - Yugoslav dostluğu» nidaları arasında Belgrad'dan saat 23'te hareket etmiştir.

Yugoslavya siyasi tarihinde böyle candan kopan derin ve samimî istikbal ve teşyi merasimi kaydedilmemiştir.

Başvekilimizin beyanati
Belgrad 19 (Hususi) — Türkiye Başvekili İsmet İnönü Vreme gazetesinin muhabirine şu beyanatta bulunmuştur: «Yugoslavya sahillerini ziyaret ettikten sonra, Yugoslavyanın Adriyatik denizindeki hâşmet ve kudretini ve dolayısıyla Akdenizde pek büyük bir âmil olduğunu bizzat görmekle fevkalâde memnun oldum.»

Başvekilimizi Bulgar Kralı misafir edecek
Sofya 19 (Telefonla) — Belgrad'dan bu gece ayrılacak olan Türkiye Başvekili İsmet İnönü'nün dönüşte Kral Kraliçe İstasyonunda tevaküf ederek Bulgar Kralı yanında Bulgar Kralı tarafından kabul ve misafir edileceği haber verilmiştir.

Gene aynı mebadan verilen malûmata göre Kral Türkiye Başvekilini öğle yemeğine de alıyoacaktır.

Bir Bulgar başmuharririnin yaptığı anket
Sofya (Hususi) — Bulgaristan'da en çok satılan (Utro) gazetesinin başmuharriri Tanef, Başvekilimiz İsmet İnönü'nün Yugoslavya seyahati münasebetiyle Belgrad'a gitti. Gospodin Tanef Yulie, Yugoslavyanın Balkan misafiri ve eski ittifaklarına sadık kalıp kalmadığı hakkında Belgrad'dan diploması ve siyasi mahdud filerinde büyük bir anket yaptı. 18 nisan tarihli (Utro) gazetesinde, Gospodin Tanef anketinin neticesi hakkında şunları yazmaktadır:

«Yugoslavyanın harici siyasetini de-ğiştirip Almanya ve İtalya grupuna iticâ ettiğine dair son zamanlarda söylenen sözlerin ve yazılan yazıların hepsi de yalandır. Yugoslavya Fransaya, Küçük İtalya ve Balkan misafiri ve eski ittifaklarına sadık kalıp kalmadığı hakkında Belgrad'dan diploması ve siyasi mahdud filerinde büyük bir anket yaptı. 18 nisan tarihli (Utro) gazetesinde, Gospodin Tanef anketinin neticesi hakkında şunları yazmaktadır:

Atina Üniversitesinin 100 üncü yıldönümü

Atina 19 (Hususi) — Atina Üniversitesi'nin yüzyüncü yıldönümü merasimine dün de devam edilmiştir.

Öğleden sonra Kral, Veliâh, Başvekil, Fransız Maarif Nazırı, bütün kordiplomatik ve nazırlar hazır olduğu halde Üniversite stadyo-munda maçlar yapılmıştır. Bu maçlara Üniversite talebesinden maada bütün yüksek ve askerî mektep atletleri iştirak etmiş ve muhtelit 300 talebeden mürekkep koronun Olimpiyad marşını çağırmasınla başlanmıştır.

Üniversite Rektörünün şereflerine verdiği akşam ziyafetinde bütün cenabi mümesilleri hazır bulunmuşlardır. Akropolis bütün şehir dün gece sabaha kadar tenvir edilmiştir.

Yunanistan da tayyare piyongosu yapıyor
Atina 19 (Hususi) — Türkiye'deki tayyare piyongosu sisteminde bir piyanganon ihdasına hükümetçe karar verilmiştir. Hasılatı harb tayyarelerine tahsis edilecek olan bu piyango önümüzdeki birincisinde başlayacaktır.

Gümrüklere gelmiş olan bütün mallar idhal edilecek
Ankara 19 (A.A.) — 15 şubat 937 tarihine kadar gümrüklere gelmiş bulunan herhangi memleket menseli bilümler mallar bir defaya mahsus olmak üzere memleket ithal edilecektir.

İspanya kontrolu geceyarısı başlıyor

[Baştafı 1 tnci sahifede] tabellür ettirmek üzere halkı itihad etmeğe davet etmiştir. Yıkıcı bolshevizm karşı şiddetle hücum ettikten sonra General, nutkuna şöyle devam etmiştir:

«— Teklif etmekte olduğumuz filî demokrasi sayesinde İspanyol milleti, manevî sahada olduğu kadar içtimai ve iktisadî sahalarda da müstakar bir rejimle idare edilecektir. Biz halka iktisadî olduğu kadar manevî bir hürriyet te vermek istiyoruz. Bunlar mevcut olmadıkça siyasi hürriyet bir komedi den ibaret kalır. Biz aile, belediye ve sendika müesseseleri vasıtasıyla herkesin devletin yürüyüşüne iştirak etmesini istiyoruz. Tesis etmek istediğimiz adalet ve hukuku âmmem prensipleri ortaya konmadıkça insanlık hayatiyeti mevcut olamaz.»

General Franco İspanyanın denizde, karada ve havada kuvvetli bir orduya sahip olacağını ilâve etmiş ve nasyonalist muhariblerin katlandıkları fedakârlıklardan hümmetle bahsederek nutkunu bitirmiştir.

Ademi müdahale kontrolu dün gece başladı

Londra 19 (A.A.) — Şimdi İspanyol sularında bulunan İngiliz harb gemileri, bu gece saat 12 de meriyete girecek olan ademi müdahale kontrol planı mucibince İngiltereye tahsis edilen mntakalara nezaret altına alınmasına kâfi geleceği zannedilmektedir. Şimal mntakalarında iki kruvazörle altı torpido muhribi bulunmaktadır. Cenub mntakası Cebe-lüttankta bulunan bir kruvazörle dokuz torpido muhribi tarafından nezaret altına alınacaktır.

Cephelelerde hareket

Salamanca 19 (A.A.) — Aragon, Madrid ve Asturie cephelelerinde piyade ateşi teati edilmiştir.

Biscaye cephesinde fırtına ve yağmur devam etmektedir.

Cordoue cephesinde Villabarta mntakasında Franco kıl'atın baskınları yapılmıştır.

Nasyonalistler arasında bir ihtilâl
Salamanca 19 (A.A.) — Nasyonalist sendika partisi reisliğine Hedilla itihab edilmiştir.

Bu partinin bazı rüesası Hedilla'ya karşı suikaste teşebbüs etmişlerse de, yalanlanmıştır. Bu esnada bir kişi ölmüş ve bir kişi de ağır surette yaralanmıştır. Birkaç kişi de hafif surette yaralanmıştır.

Ademi müdahale komitesinin nikkbine bir içtima

Dün şehrimize gelen Daily Express gazetesinin siyasi muharriri yazıyor:

«Dün Londrada İspanya işlerine ademi müdahale komitesinin 45 üncü toplantısında tatlı bir uzlaşma ve akislimel havası esmiştir. Mussolini'nin murahhası Sin-yor Grandi, diğer milletler de aynı şekilde hareket etmek şartıyla İtalya İspanya-daki gönüllüleri geri çekmek hususunda hazır olduğunu bildirmiştir.

(Bundan evvel mumaileyle hiçbir İtalyanın İspanyol topraklarını terketmeyeceğini söylemişti.)

Bu sözler üzerine Sovyet sefiri İvan Maisky de mütebessime bir çehre ile bu takdirde hükümetin «İtalyanın İspanyol işlerine müdahale» ettiği hakkında notanın münakaşasında ısrar etmeyeceğini bildirmiştir.

Bu vaziyet karşısında ademi müdahale komitesi reisi Lord Plymouth «hüsnüniyet tezahüratından» bilistifade İspanyada mevcut bilcümle gönüllüleri geri çekme işini müzakere ve tesbit etmek üzere bir komite teşkilini teklif etmiştir. İspanyaya giden gemileri arama şekline aid talimatname pazartesesi gecesi meriyete girimsi olacaktır. Komiteye hâkim olan yeni uzlaşma arzuları Londra siyasi mahafilinde memnuniyetbahş bir hayret uyandırmıştır.

Bu mehafilde, İspanyadaki sivil harbi durdurmak üzere büyük devletlerin teşkilâtı olarak müdahale planını, komiteye hâkim yeni haleti ruhienin bir hayli kolaylaştıracağı kanaati tahassül etmiştir. İngiliz kabinesi bu plânın muvaffakiyeti hakkında kanaat hâsıl olur olmaz tabiki tarafına gidilmesini istemektedir.»

Maktur. Softalar camilerde alenen suçlümleyi kullanmaktadırlar: «Türkiyeye taraftar olan islamları katli helâldir.»

Fransız tayyareleri cenub köylerimizin üzerinde

Kiliste çıkan «Kilis» gazetesi yazıyor: Cenubda yapılan ve Fransanın Ankara büyük elçisi tarafından kendisinin haberdar olmadığı beyan olunan askerî manevralar esnasında dostlarımızın tayyareleri bizim Tibil köyü üzerine kadar gelip gitmiştir.

İbret alınacak bir hikâye

Şark demiryolları nasıl satın alındı?

[Baştafı 1 tnci sahifede] lar üzerinde fikir edinmesine vesile olur zannediyoruz.

Şark Demiryollarının tarihi

Şark Demiryolları Avrupanın yahud garbin şarka doğru on dokuzuncu asır sırasında gerek İmparatorluk tarafından şimendifer yapılması lüzumu ve gerek zarur şarka doğru olan muvasalatın zaruretili hâdis olmuş bir takım siyasi, mali meselelerin neticesidir. On dokuzuncu asırda malûmumuzdur ki Avrupanın teknik inkişafı snâi inkişafı dolayısıyla şarka bir takım pazarlar tedarik etmesi ve mallarını mübadele etmesi zaruretili tabii olarak icab ettiriyordu. Onun için büyük devletlerin, bilhassa siyasi rekabetleri dolayısıyla bir taraftan Akdenizden Hindistana doğru yol açmak arzusu İngilizler tarafından takip edildiği gibi diğer taraftan gene Avusturyalılar tarafından Ege denizine ve Selâniye doğru inmek zaruretili bir takım siyasetler takip edildi. Bunun neticesi olarak Şark Demiryolları imtiyazı verildi.

Malûmdur ki Rumeliye büyük bir sahai arazi memleketimizin aksamından bulunuyordu. Hakikaten Avrupanın böyle mühim bir kısmının muvasalasız kalmaması bizim için bir mesele olduğu gibi, devletler için de söylediğim noktâ nazardan bir mesele idi. Fakat İmparatorluğun tabii inkişafının esas branşları kâfi surette temin edilmediği için şimendifer yapımı istenilen neticeyi elde etmek mümkün değildi. Tabii olarak emperyalizmin tesiri altında bir şimendifer yapımı zarurî vaziyette idi. İşte bu gibi siyasi sebepler ve mali zaruretiler altında 1872 de Şark demiryollarının imtiyazı verildi. Evvelâ 1869 da Baron Hirs'e verilen imtiyaz bunun tarafından başka birisine verilerek istendi. Fakat hükümet kabul etmedi ve inşaat sermayesi devlet tarafından verilerek üzere 1872 de gene Baron Hirs'in inşaat ve işletme şirketine imtiyaz verildi.

Şirketle aramızdaki mukavelelerin geçirdiği safhalar

O vakit yapılacak hatların tahminen yekünü 2000 kilometre olacaktır ve hattın imtiyaz müddeti de hatların bitmesiyle beraber başlayacak, raş hakkında hiçbir kayıt, şart yoktur. İmtiyaz müddetinin tesisinde mevcut esya mütehasıslar tarafından, ehlihbire tarafından tektik ve kıymetli tesbit edildikten sonra devlete intikal edecektir. Böyle bir takım esaslar vardır. 1872 de yapılacak hattın kilometre başına varidat yirmi bir francı geçerse faydası yarıyarıya paylaşılacaktır. Mukavele esasiye bu şartla akdedilmiştir. Zamanın ve devletin mali vaziyetinin fenâ gimesi dolayısıyla 23 milyon altın franklık bir istikraz daha yapıyor ve bu yapılan istikraz da gene inşayı ve işletmek üzere 1,227,157 franga balığı olacaktır. Esas budur, bunu taht emniyete alabilmek için bir madde kabul edilmiş. Buna göre, bir - intizar hesabı - na açık diye bir kayıt geçilecek.

Devlete verilecek yüzde yirmi beş te ayrıca bir hesap altına alınacak bunlara açık olursa intizar hesabına yüzde beş fazla konacak, bu esas bir madde ile şöyle tektik ediliyor.

Açık devlet tarafından ödenecek. Yani senede bir milyon 227,152 frank elde edilmezse - intizar hesabına - alınacak açığı devlet ödeyecektir. Bu açığı karışlamak için tarifeyi istediği gibi şirket artırmak hakkını da almıştır.

Halbuki zaman itibarıyla bu tedbir açığı kapamak değil bilâkis açığı açtır-mak manasında demektir. Devlete aid olan yüzde yirmi beş te ayrı devlete verilmeyecek o da mahfuz kalacak ve intizar hesabına karşılık tutulacaktır. Yani şu halde yirmi bir beş milyon lira kıymetindeki hat devletin eline on para geçmeden işletmekte devam edecektir. İmtiyaz müddeti de hattın inşasına 1872 de başlandı halde 1908 den başlaması suretili 1953 e kadar devam edecektir. Şu halde aradan 36 sene bir kere çıkıyor, 1958 senesi imtiyaz müddetinin sonu olarak tesbit edilmiş oluyor. Raşa içinde mukaveleminen hiçbir maddesinde tesbit edilmiş birşey yoktur. Devlet hangi tarihte onu satın alabilir. Buna dair hiçbir kayıt yoktur. Şimdi buraya kadar bu tafsilâtı arzettikten sonra satın almayı doğru hareketimizi ve netayicini arzede-yim:

Hattın satın alınma teşebbüsü ve muvaffakiyeti

Biz o vakit, arkadaşımıza cevap verdiğimiz zaman şirketten bu intizar hesabı-

Lozandan sonra
Lozan muahedesi akdedildiği vakit Cumhuriyet hükümeti şirkete adaptasyon mukavelesi yapmak üzere, diğer şirketlerle olduğu gibi ufak bir anlaşma yapıyor. Diğer imtiyazlı şirketlerin murahhası olarak Türkiyeye gelen Mr. Veyil içinde birisi bu şirketin de murahhası olarak Cumhuriyet hükümetine temas ediyor ve şirket namına 1923 te bir mukavele imza ediyor.

Bu mukaveleye göre paranın düşmüş

Tütün eksperlerine çok ihtiyaç var

Tütcüculüğümüzün terakki ve inkişafı, mütehasısların eksperlerine olan ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Çünkü, gerek inhisarlar idaresinde, gerekse tüccarlar nezdinde çalışan eksperlerin çoğu muasır tütcüculük tekniğine vâkif değillerdir. İnhisar idaresi, bu ihtiyacı görerek ve evvelce açmış bulunduğu kurslarda yetişen genc eksperlerin müsmir mesaisini gözönünde tutarak yeniden mütehasısların eksperler yetiştirmeğe karar vermiş ve yeni bir kurs açmıştır. Maltepe tütcüculuk enstitüsünde bulunan bu kursta ziraat mektebi ve lise mezunu 14 genc bulunmaktadır.

Namzed talebeler bu kursta nazari ve laboratuvarla tarlada ameli dersler görmektedirler. Bir sene sürecek bu ders müddetinde talebeler, tütcüculuk ve yetiştirilmesini, tütcüculuk arz olan haşreler ve hastalıklarla mücadele usullerini ve tütcüculuk talebelerinin ziraatın alâkadâr eden kimya meselelerini öğreneceklerdir.

Namzedler bu bir seneden sonra daha dört devre stajı geçireceklerdir. Bunlardan ikinci devrede tütcüculuk fabrikasında harmanlık ve fabrikasyon işleri ve mühim istihsal merkezlerinde tütcüculuk müesseselerinde tütcüculuk işleri ve bakımı vermektedirler.

Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

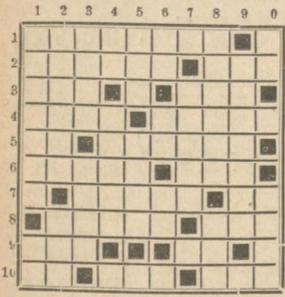
Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

Her devre sonunda talebe gördüğü derslerden nazari ve ameli imtihana vererek ve bu devreleri muvaffakiyetle bitirenler eksper muavini olacaktır. İnhisar idaresi bu kurslara devam ederek memleket nazari ve ameli bilgi itibarıyla mütehasısların tütcüculuk eksperleri yetiştirecektir.

KANSIZLIK
Nörastenî, zayıf ve Chlorose
benizsizlik için yegâne deva kanlı İhya eden En muhtâlip tibba tarafından tertip edilmiştir.
SIROP DESCHIENS, PARIS

GÜNÜN BULMACASI

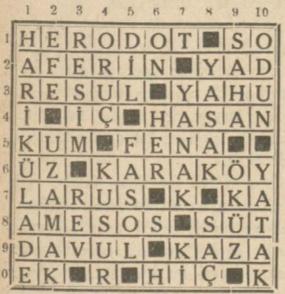
Soldan sağa:

1 - Avrupalıların şimal taraflarında bir boğaz. 2 - Arabca «arızalar», kasavet. 3 - Eşya koymak için duvardaki tertibat, fena. 4 - Bir mikro, Bursa civarında bir kasaba. 5 - İzin tersi, soğuk hissetmek. 6 - Zam, birdenbire. 7 - İnsan elle açılmış boğaz, bir emir. 8 - Anlatıp tasvir etmek, dudak. 9 - İyisi Hindistan ve İspanyada ya - pılır, bir edatın kısıtlımsı. 10 - Akıl, eski bir Türk devleti, hatırlama.

Yukarıdan aşağıya:

1 - Tufeyli, bir işaret sıfatı. 2 - Arabca «amıl» ler, çorba kabı. 3 - Defedici, arabca «en az». 4 - Bir emir, evveline fransızca «kâğıd» kelimesini ilâve ederseniz «kurtma kâğıdı» olur. 5 - Bir mevsim, alçakcasına. 6 - Böyle veren candan verir, asker, bağışlama. 7 - Bir cihat. 8 - Müstakil, dost bir devlet parası. 9 - Arabistanda başa giyilen bir sey. 10 - Bir emir, daima mevcud olacak olan.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

YENİ ESERLER

Almanca - türkçe teknik lügat

Daha yakın bir zamanda (Motörül Vastalar) adı eserle, kitabı aleminize kiy - metli bir eser hediye eden yüksek mühendis Adnan Hâlet Taşpınar, Almanca - Türkçe Teknik Lügat isimli ikinci ve çok kıymetli bir kitabı daha neşretmiştir. Bu kitabın kıymet ve ehemmiyeti hakkında bir fikir verebilmek için, müellifi tarafından yirmi küsur senelik bir mesal neticesinde hazırlanmış söylemek kâfidir.

Lisanımızda, türkçe teknik istihlamların karışıklığından ötedenberi şikâyet eder durduk. Elde teknik lügat kitapları bulunmadığı için daima yabancı kelimeler kullanılması mecburîyet hâsıl oluyordu. Ve herkeş Avrupa dillerinde kendi beğendiği kelimeleri seçerek diletiği gibi kullanıyordu.

İşte, Adnan Hâlet Taşpınarın bu yeni kitabı teknik lügatimizi bu kozmopolit ve ziyetinden kurtaracak güzel hamlelerden biridir. Müellif, sanayide, fabrikacılıkta ve teknik müesseselerde kullanılan öz türkçe kelime ve istihlamları yirmi seneden fazla bir zaman araştırmış, Türk teknisyenleri ustaları ve işçileri ağzından toplamıştır. Kitabındaki almanca kelimelerin türkçe karşılıkları konurken herşeyden evvel öz türkçe kelimeler aranmış, bunlar bulunmadığı zaman her dilde aynı olarak kullanılan ve bütün dünya milletlerinin malı sayılan beynelmül teknik kelimeler oldukları gibi türkçeye alınmıştır. Sanayi ve fen işlerinde çalışan bütün yurddaşlara, çok faydası olacağını bildiğimiz bu kitabı hararetle tavsiye ederiz.

Dr. A. K. KUTİEL
Karaköy, Topçular 33

İstanbul Gümrüğü Başmüdürlüğünden:

Gümrük satışından: 84 kilo tuvalet pudrası, 118 kilo lâmbasız radyo makinesi, 24.100 kilo manyezit kalsine, 45.450 kilo ipeklilik pamuklu mensucat, 42 kilo dantelâ harç, 4.900 kilo ipek mensucat, 7.050 kilo kâzib telli ipek mensucat, 55 kilo ipeklilik pamuklu mensucat, 1279 kilo porselen izolâtör transit, 3005 kilo porselen kâse, 7488 kilo makine, 2593 kilo pamuk mensucatın dahile satışları Açık Söz gazetesinin 15/4/937 günlü nüshasına ilân edildiği ilân olunur. (2109)

Devlet Demiryolları ve Limanları Umumî İdaresinden:

Pendik - Haydarpaşa arasında yevmi işletmekte olan 49 No.lu banliyö trenimiz 22/4/937 tarihinden itibaren lâğvedilmiş ve bunun yerine Pendikten saat «22.35» te hareketle Haydarpaşaya saat «23.30» da muvâsalât edecek 1049 No. tahtunda bir tren ihdas ve ikame edilmiş olduğu ilân olunur. (2165)

«HAVZA» da pazarlıkla elektrik tesisatı

Nafta Vekâletinden tasdikli projesi mucibince şehrimizde yapılacak - Bina ve direkler haric - 17785 lira bedelli keşifli elektrik tesisatının kapalı zarfla eksiltmesine müddeti talib bulunmadığından 1 nisan 937 den itibaren itibaren ay müddetle toptan veya parça parça yaptırılmak üzere pazarlığa bırakılmıştır.

İstekliler her türlü tafsilat ile, proje ve fennî şartname ve diğer evrakları Havza Belediyesi'nden ve İstanbulda Takside Şark apartmanında elektrik mühendisi Bay Hasan Halettin bedeli mukabilinde alabilirler. Muvakkat teminat 1333 lira olup hergün pazarlık teklifleri kabul edileceği ve kat'i ihalenin 30 nisan 1937 cuma günü saat 17 de Havza Belediye Encümenince yapılacağı ilân olunur. (1904)

Hayrabolu Uray Başkanlığından:

Hayrabolu merkezinde ve bazı köylerde arteziyen kuyuları açtırılacaktır. Bu işi üzerine almak isteyenlerin muvassalatı havi teklif mektublarını 30 nisan 1937 gününe kadar Hayrabolu Belediyesine göndermeleri ilân olunur. (2193)

Zonguldak Urubaylığından:

Zonguldakta mevcut ekmeğin fırınlarında odun yerine maden kömürü kullanılmak üzere tadilat ve tesisat yapılacaktır. Talib olanların umumî mahiyetteki şartlarını havi tekliflerle proje ve kataloglarla beraber Urubaylığa 15 mayıs 1937 tarihine kadar göndermeleri ilân olunur. (2182)

İst. Borsası 19/4/937

PARALAR

	Ahş	Satış
Sterlin	617.—	623.—
Dolar	123.—	126.—
Frank	110.—	113.—
Liret	120.—	125.—
Belçika Fr.	80.—	84.—
Drahmi	22.—	22.—
İsviçre Fr.	565.—	575.—
Leva	20.—	23.—
Florin	63.—	66.—
Kron Cek	70.—	75.—
Silin Avusturya	21.—	23.—
Mark	25.—	28.—
Zloti	20.—	22.50
Penzo	21.—	24.—
Ley	12.—	14.—
Dinar	48.—	52.—
Kron İsvec	30.—	32.—
Altın	1045.—	1046.—
Banknot	252.—	253.—

ÇEKLER

	Acılıs	Kapanıs
Lonrda	621.—	622.—
New-York	0.7921	0.79125
Paris	17.7175	17.69
Milâno	15.0466	15.0225
Briksel	4.6992	4.6917
Atina	88.0032	87.8617
Cenevre	3.47	3.4642
Sofya	64.09	63.9875
Amsterd.	1.4465	1.4443
Prag	22.7342	22.6975
Vivana	4.2270	4.22
Madrid	13.2045	13.1832
Berlin	1.97	1.9668
Varsova	4.1610	4.1543
Budapest	3.9855	3.9790
Bükres	107.89	107.7170
Belgrad	34.62	34.5660
Yokohama	2.76	2.7562
Moskova	24.—	24.0425
Stokholm	3.1235	3.1185

E S H A M

	Acılıs	Kapanıs
Anadolu Sm.	9.90	9.90
% 60 nesin	23.70	23.75
İş Bankası hamiline	14.40	14.40
Aslan Cimento	14.40	14.40

İSTİKRAZLAR

	Acılıs	Kapanıs
Türk borcu I Pesin	20.70	20.50
» » I Vadeli	20.—	20.30
» » II Pesin	95.—	95.—
Ergani	95.50	95.50
Sivas - Erzurum I	95.50	95.50

ZAYİ ŞEHADETNAME

Giampaolo vapurule İtalyaya gönderdiğimiz taze balıklara aid İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasından aldığım No. 25 ve 4/1/937 tarihli menşehatnamesini zayı etmekle bir ikincisi alınacağından eskisinin hiçbir hüküm ve kıymeti olmadığı ilân olunur. Nuri Ali Hamamcıoğlu 333

İNOTURİST İSTANBUL-PİRE-HAİFA

Arasında muntazam seri posta

«İAN RUDZUTAK»

6,000 tonluk lüks vapuru 22 nisan perşembe günü saat 20 de Galata rıhtımından hareketle 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf yolcuları alarak doğru (Pire ve Hayfa) ya gidacaktır. Bütün yolcuların kamerası, yatağı ve yemeği vardır. Tafsilat için Intourist müessesesinin Galatada Hovagimyan hanımın Şarkı Karib müessesiliğine 42653 ce yahud Galatada Rıhtım cadde-sinde 25 numaralı «ANDONA - ROS» acentasına müracaat. Telefon: 43777

Yerli Kiremit İlanı

Gelibolu İskân Dairesinden:

1 - Eksiltmeye konulan iş: Kazamızın muhtelif köylerinde 937 mali senesi için yaptırılacak göçmen evleri için lüzumu olan yerli kiremidi mu-bayaasıdır.

2 - Mubaya edilecek kiremidin miktarı 3,000,000 dur.

3 - Beher kiremidin muhammen bedeli bir kuruş hesabına umumî bedeli 30,000 liradır.

4 - Talibler kiremidin mecmuunu taahhüd etmek istedikleri takdirde tenzilât tekliflerini umumî bedel üzerinden icra ederler.

5 - Müteahhidler inşaat yapılacak köylerin civarında tesis edecekleri ocaklardan bir veya birkaç köyün ihtiyacını pazarlıkla temin etmek suretiyle talib oldukları takdirde beher kiremidin bedeli üzerinden tenzilât yaparlar.

6 - Bu işe müteallik evrak şunlardır:

A - Yerli kiremidi fennî şartnamesi

B - Mukavelename sureti

7 - Talibler bu gibi evrakı ihale gününden evvel Vilâyet İskân Mü-dürlüğünde ve Kaza İskân Memurluğunda hergün görür ve lâzım olan iza-hatı alırlar.

8 - İhale 2490 sayılı arttırma ve eksiltme kanununa tevfiakan taliblerin taahhüd edecekleri miktarın bedeline göre açık münakaşa veya kapalı zarf usulile yapılacaktır.

9 - Müteahhidler kiremidin umumunu vermeğe talib oldukları takdirde muhammen bedel üzerinden, veyahud beşinci maddede yazılı sarahat dairesinde talib oldukları takdirde teklif edecekleri bedele göre yüzde yedi buçuk kuruş hesabına muvakkat teminat vermesi lâzımdır.

10 - Eksiltme 23/4/937 gününde saat 14 te Kaza İskân Komisyonun-da icra edilecektir. (1970)

Manisa Valiliğinden:

1 - Manisada keşif tutarı «50.000» lira tahmin olunan bir mekteb in - şası vahid fiatlar üzerinden kapalı zarf suretile eksiltmeye konulmuştur.

2 - Bu işe aid keşif evrakı ve tefferrüti «130» kuruş bedel mukabilinde Manisa Nafia Müdürlüğünden alınabilir.

3 - İhalesi mayıs altıncı perşembe günü saat on birde, Vilâyet Daimi Encümeni önünde yapılacaktır.

4 - Nafia Vekâletinin tasdikinden geçecek keşif tutarı müteahhiber olmak şartile muvakkat teminat muhammen bedel üzerinden «3750» liradır.

5 - Bu eksiltmeye gireceklerin Nafia Vekâletinden alınmış ehliyet ve vesikasını ve 1937 yılına ait Ticaret Odası vesikası ve muvakkat teminat mak-buz veya mektublarını kapalı zarf için koymaları ve zarfın ihzarında 2490 sayılı kanunun 32 inci maddesindeki şartlara bilhassa riayet etmeleri lâzımdır. Kapalı zarfların 6/5/937 perşembe günü saat ona kadar Manisa Valiliğine verilmesi ve posta ile göndereceklerin kanunun 34 üncü maddesine ri-ayet etmeleri lüzumu ilân olunur. (2184)

İstanbul Üniversitesi Arttırma ve Eksiltme Pazarlık Komisyonu İlanları

Tıp Fakültesi İkinci Hariciye kliniği için alınacak ve muhammen bedeli 14000 lira tutan demir levazımı 26/4/937 pazartesi günü saat 15 te ihale edil-mek üzere kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

Taliblerin 2490 sayılı kanuna uygun vesikalariyle 1050 liralık muvakkat teminat ve teklif mektublarını ihaleden bir saat evveline kadar Rektörlüğe vermiş olmalıdırlar. Liste ve şartname hergün Rektörlükte görülür. (1950)

Az	Cok	Muhammen bedeli	Kriple maden
Ton 500	Ton 800	Lira 15,5	kömürü.

Üniversiteye alınacak olan miktar ve muhammen bedeli yukarıda yazılı kriple maden kömürü 3/5/937 pazartesi günü saat 15 te Rektörlükte kapalı zarfla ihale edilme üzere eksiltmeye konulmuştur.

Taliblerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve 930 liralık muvakkat teminatlarla zarflarını ihaleden bir saat evvel Rektörlüğe vermiş olmaları lâ-zımdır. Şartname hergün Rektörlükte görülür. (2120)

Cinsi	Metresi
Patiska	5370
Amerikan	1650
Düz kursunî şiltelik	2730
Beyaz, siyah, çizgili	1800

Tıp Fakültesi ikinci hariciye kliniğine alınacak olan muhammen bedeli 7695 lira 44 kuruşluk yukarıda yazılı sekiz kaleme eşya için 15/4/1937 per - şembe günü yapılan kapalı zarf eksiltmesinde talibin vermiş olduğu fiyat yük-sek görüldüğünden 22/4/937 perşembe günü saat onda pazarlıkla alınacak-tır. Muhammen bedeli olan 578 lirayı taliblerin Üniversite veznesine yatı-rmaları lâzımdır. (2211)

Kartal Tarım Kredi Kooperatifinden:

Sebzeye vesair mahsulâtın İstanbulda Belediye Halinde satış pazarlıkla seçilecek bir satış müteahhidine komisyon mukabilinde yaptırılacaktır. Taliblerin «200» lira pey akçelerile birlikte 22/4/1937 tarihine tesadüf eden perşembe günü saat «10» da İstanbul Ziraat Bankasında bulunmaları ilân olunur. (2197)

Kapalı Zarf Usulile Eksiltme İlanı

Nafia Vekâletinden:

1 - İstekli çıkmamış olan Diyarbakir Nümune hastanesi pavyon inşaatı aynı şartlarla yeniden eksiltmeye çıkarılmıştır.

Keşif bedeli 111.634.03 liradır.

2 - Eksiltme 5/5/937 çarşamba günü saat 15 te Nafia Vekâleti Yapı İşleri Umum Müdürlüğü Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 - Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak 558 kuruş bedel mukabilinde Yapı İşleri Umum Müdürlüğünden alınabilir.

4 - Eksiltmeye girebilmek için taliblerin 6631.70 liralık muvakkat teminat vermesi ve Nafia Vekâletinden alınmış ve en az yüz bin liralık bir iş yapmış olduğunu gösterir müteahhidlik vesikası ibraz etmesi lâzımdır.

5 - İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reislğine vermeleri muk-tazidir.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. «968» (2178)

İzmir Belediyesinden:

Belediye Havagazi fabrikasının bir senelik ihtiyacı olan dört bin yedi yüz elli ton Zero Dis Lâve Zonguldak maden kömürü kapalı zarfla eksilt - me ile 27/4/1937 salı günü saat on altıda Belediye Daimi Encümeninde ihale edilecektir. Bedeli muhammeni beher tonu on lira on kuruşta kırk yedi bin dokuz yüz yetmiş beş liradır. Şartnamesi iki yüz kırk kuruş bedel mukabi-linde Havagazi Müdürlüğünden satılmaktadır. Tasradan isteyenler şartname ve posta ücretini peşin olarak göndermelidirler. İştirak için üç bin beş yüz doksan lira on üç kuruşluk muvakkat teminat makbuz veya banka teminat mektubuna birlikte 2490 sayılı kanunun tarifi dairesinde hazırlanmış teklifler ihale günü olan 27/4/1937 salı günü saat on beşe kadar İzmir Belediye Reis - lliğine verilmelidir. (1934)

Akay İşletmesi Direktörlüğünden:

Adalar - Anadolu - Yalova hattı ilkbahar tarifesi 22 nisan 1937 tarihinden itibaren tatbik olunacaktır. Yeni tarife işkellelere asılmıştır. Kadıköyün-den saat 23,05 te kalkan vapur 22 nisan 937 den itibaren Kadıköyünden 23,30 da, H. Paşadan 23,38 de kaldırılacak ve Köprüye 23,55 te varacaktır. (2186)

Tosya Belediyesinden:

Açık eksiltme ile 14/4/1937 çarşamba günü saat on dörtte ihalesi yapıla-cağı ilân edilen «7415» lira «53» kuruş bedelli keşifli hastane inşaatına talib çıkmadığından 24/4/1937 cumartesi günü saat 11 de ihalesi yapılmak üzere eksiltmenin on gün uzatıldığı ilân olunur. (2192)

Havayolları Devlet İşletme İdaresinden:

1 - Ankara - İstanbul arasında:

A - Cumartesi günü hariç haftanın diğer günlerinde:

	Kalkış		Varış		
	S.	D.	S.	D.	
Ankaradan	10	00	11	50	İstanbula
İstanbuldan	15	00	16	50	Ankaraya günlük seferlerimiz vardır.

B - Cumartesi günleri:

	S.	D.	S.	D.	
Ankaradan	14	30	16	20	İstanbula günlük bir seferimiz vardır. Cumartesi günü İstanbuldan Ankaraya avdet seferimiz yoktur.

C - Pazartesi günleri:

	S.	D.	S.	D.	
İstanbuldan	7	00	8	50	Ankaraya ilâve seferimiz vardır.

2 - Şehir gezinti uçuları «İhtiyarı»:

Ankarada - 18/4/937

İstanbulda - 25/4/937 den itibaren başlayacaktır.

	S.	D.	S.	D.	
Ankarada	15	30	16	30	devam eder. İdare otobüsü acenta binası önünden saat 15 te hareket eder.
Yeşilköyde	15	00	16	00	devam eder. İdare otobüsü acenta binası önünden saat 14 te hareket eder.

Acentalarımızdan gezinti uçuşu bileti alanların meydanlarımızı gidiş ve dönüşleri İdare otobüsüne parasız yapılıp.

Ankara Acentamız - Bankalar caddesi P. T. T. binasında Tel. No. 3682

İstanbul Acentamız - Karaköy P. T. T. binasında Tel. 41137 «933» (2128)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden

I. - 2/IV/937 tarihinde şartname ve resmi mucibince kapalı zarf usulile satın alınacağı ilân edilen kıym makineleri bacaklarını bilemeğe mahsus 8100 lira muhammen bedelli 3 aded bileme makinesinin eksiltme tarihi temin did edilerek 3/VI/1937 tarihine rashiyan perşembe günü saat 15 e talik edilmiştir.

II. - Muvakkat teminat (607) lira (50) kuruştur.

III. - Şartnameler parasız olarak hergün İnhisarlar Levazım ve Mubayaat şubesinde ve (M 16 - 195) sayılı resimleri İnhisarlar Tütün Fabrikaları şubesinde alınabilir.

IV. - Eksiltmeye girmek isteyenlerin ihale gününden en az bir hafta evvel fiyat tekliflerini İnhisarlar Umum Müdürlüğü Tütün Fabrikaları şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulüne dair mezkûr şubeden vesika almaları lâzımdır.

V. - İsteklilerin yukarıda tayin olunan gün ve saatte eksiltmeye girebilmeleri için müvakkat keşif mektubunu ve IV üncü maddede yazılı vesika ile kanunî vesikalari, % 7,5 muvakkat teminat akçesini ihtiva edecek olan kapalı zarflarını en geç ihale günü tam saat 14 e kadar Kabaşaşa Levazım ve Mubayaat şubesine ulaştırılmalı ve İnhisarlar Komisyonu Reislğine makbuz mukabilinde teslim etmeleri ilân olunur. (1916)

Kapalı Zarf Usulile Eksiltme İlanı Nafia Vekâleti Sekizinci Daire Samsun Su İşleri Müdürlüğünden:

1 - Çarşamba ovasının kurutulması amacıyla yapılıp inşaat 25/3/937 tarihinde irihinden itibaren 30 gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 - Keşif bedeli 32421 lira 12 kuruştur. İnşaat için mevcut evrak şunlardır:

A - Ameliyat ve inşaat resimleri.

B - Keşif ve hulâsa keşif cetvelleri.

C - Bayındırlık işleri genel şartnamesi.

D - Hususî şartname fennî.

3 - İkinci maddede yazılı evrak 162 kuruş mukabilinde Su İşleri Müdürlüğünden temin edilebilir.

4 - Eksiltmeye girmek için Nafia Vekâletinden alınmış ve en az yüz bin liralık bir iş yapmış olduğunu gösterir müteahhidlik vesikası ibraz edilmesi lâzımdır.

5 - Eksiltme 26/4/1937 tarihine rashiyan pazartesi günü saat 15 te Samsun'da Su İşleri Müdürlüğünde toplanacak Komisyon tarafından kanunun hükümlerine göre usulüne tevfiakan hazırlanmış ve mühürlenmiş olan zarfların atten sonra gelen teklifler kabul edilmez. Ve postaja vâki olacak evrak nazarı itibare alınmaz.

6 - Bu ameliyatın muvakkat teminat miktarı 2431 lira 50 kuruştur. İsteklilerin teklif mektublarını ihale gününden itibaren 15 gün içinde kat teminatını kat'i teminata iblâğa ve aynı müddeti içinde mukabilinden tescile mecburdur. (144)

Emlâk ve Evtam Bankası İlanları

Satılık apartman

Esas No.	Yeri	No.sı	Nev'i
C 10	BeYOğlunda Berdeddin mahallesinde Ortasimal sokağında	5-7	Apartment

Tafsilatı yukarıda yazılı apartman peşin para ile ve kapalı zarf usulile satın almak üzere arttırmağa konulmuştur. İhale 3 mayıs 1937 tarihine pazartesi günü saat 10 da yapılacaktır. İsteklilerin şubemize müracaat silât ve bir lira mukabilinde birer şartname alarak şartnamede yazılı ler dairesinde teklif mektublarını o gün saat 10 a kadar şubemize vermek üzere «476»

Esas No.	YERİ	No.sı	Nev'i
222	Küçükçekmece'de içinde muhtelif binaları havi 36 tapu senedile mutasarrif olduğumuz Alibey çiftliği (tapu senedlerinde yazılı hududlar mucibi)	1, 2, 3, 16, 4, 6, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 12, 13, 13, 14	Çiftlik
263	Küçükçekmece'de İspartakule civarında 31 aded tapu senedile mutasarrif olduğumuz Tahtakale çiftliği (tapu senedlerinde yazılı hududlar mucibi)	7, 8, 9	Çiftlik

Tafsilatı yukarıda yazılı çiftlikler peşin para ile veya ilki peşin kalan yedi taksitli yedi seneli ve müsvi taksitte ödenmek üzere faizsiz taksitle ve pazarlıkla satılacaktır. İsteklilerin 26 nisan 937 pazartesi günü saat onda şubemize müracaat etmeleri lâzımdır. «477»

Birinci Sınıf Tornacı Aranyor Eskişehir Tayyare Fabrikası Direktörlüğünden

Aşağıdaki şartları haiz müsabaka imtihanile birinci sınıf 8 tornacı alınacaktır.

1 - Yaşı otuz beş geçmeyecek.

2 - Ecnabi kadında evli bulunmayacak.

3 - İmtihan 17 mayıs 1937 pazartesi günü Eskişehir Tayyare fabrikasında yapılacaktır.

4 - İmtihan neticesine göre 3 - 4 lira yevmiye verilecek.

5 - Askerliğini bitirmiş bulunacak.

6 - Bilûmum masraf herkesin şahsına aid olacaktır.

7 - Sanayi mektebi mezunları tercih en alınır.

Not: Askerî fabrikalardan istifa suretile ayrılması şarttır.

